Ազգ
Azg
21 ՅՈՒՆԻՍ 1996, ՈՒՐԲԱԹ, # 114 (1120)

Դոուլը սաստկացնում է հարձակումները Քլինթոնի դեմ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱԱՏ։ Կալիֆոռնիայում գտնվող հանրապետական նախագահական թեկնածու Բոբ Դոուլը սաստկացրել է նախագահ Քլինթոնի հասցեին քննադատությունները, օգտագործելով վերջերս հրապարակված հարցախույզների բարենպաստ արդյունքները։ Դոուլը հայտարարել է, թե նախագահ Քլինթոնը «ազատական է մնում Կալիֆոռնիայի դեմ», նախանցին վերա հասցնող օրենքներն ու որոշումների նկատմամբ կանգնելով։ Դոուլը մեկ անգամ եւս ճնշում է Հնդկաստանի գաղթականների բյուրոյի անվիճելիից հանրապետական ընկերների մասին տեղեկություններ պահանջելու Սպիտակ տան որոշումը, այն համարելով որոշման հիմնական հանցանքը։ Արխիվների հարցը Քլինթոնին ճնշում տալու նոր առիթ է տվել Դոուլին, որի ժողովրդականությունը սկսել է աճ արձանագրել վերջերս։ Նախապես Քլինթոնը 15-20 տոկոսով առավելություն էր վայելում Դոուլի նկատմամբ, սակայն անցյալ շաբաթվա ընթացքում կատարված հարցախույզների համաձայն, տարբերությունն իջել է 6-12 տոկոսի։

ԵՐԵՎԱՆ

Թուրքիան կրակ է ժայթքում Հայաստան-Հունաստան ռազմական համաձայնագրի առթիվ

Թուրքիայի պաշտպանության նախարար Օլթան Սանգուրլուից հետո, որի հոխորտալից դժգոհության մասին գրել էինք երեկվա համարում, հունիսի 19-ին Թուրքիայի պաշտոնական հայտարարությամբ հանդես եկավ արտգործնախարարության բանբեր Օմեր Ակբելը, որն ընդգծեց, թե Հայաստանի ու Հունաստանի միջեւ շաբաթասկզբին Աթենքում ստորագրված ռազմական համաձայնագիրը «վնաս է հասցնում Կովկասում համագործակցության մթնոլորտին»։ Համաձայն բանբերի, համաձայնագրի ստորագրումը եւ հույն պաշտոնյաների հայտարարությունները «դարձյալ ապացուցում են, որ Հունաստանի ուղեգրած քաղաքականությունը նախատեսում է լարված վիճակ ստեղծել տարածաշրջանում եւ շրջափակել Թուրքիան»։ Այնուհետեւ, անցնելով սպառնալիքի, Ակբելն ասաց. «Չպետք է մոռանալ, որ տուժելու են բոլոր նրանք, ովքեր նախաձեռնություններ են իրականացնում Թուրքիայի սեփական անվտանգության շահերի դեմ եւ կամ միջամտում են լինում նման նախաձեռնություններին»։ Մանրամասնելով ընթացում կատարված այս հայտարարության առթիվ ներկա լրագրողներից մեկը երբ հարց տվեց բանբերին, թե երբ Թուրքիայի եւ Իսրայելի միջեւ վերջերս կնքված զինվորական համագործակցության առթիվ արաբական երկրների բողոքին Անկարան գոյց էր տալիս մեծ քննադատում, այժմ ինչ տրամաբանությամբ է ինքը հակադրվում Հայաստան-Հունաստան համաձայնագրին, Օմեր Ակբելը պատասխանեց, որ Թուրքիայի եւ Իսրայելի միջեւ կնքված պայմանագիրն ուղղված չէր որեւէ 3-րդ կողմի դեմ, իսկ այժմ դեպքում հույն պաշտպանության հայտարարությունները զերազանցում են համաձայնագրի շրջանակը։ Իր հերթին, բուլղարական մամուլը երեկ շարունակեց լույս ընծայել մեկնաբանել Հայաստանի եւ Հունաստանի պաշտպանության նախարարների կողմից կնքված համաձայնագիրը։

Լեւոն Տեր-Պետրոսյան. Հայաստան-Հունաստան համաձայնագիրը որեւէ երրորդ երկրի դեմ ուղղված չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Պատասխանելով հունիսի 18-ին Հայաստանի եւ Հունաստանի պաշտպանության նախարարների միջեւ կնքված համաձայնագրի վերաբերյալ լրագրողի հարցին, նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հայտնեց. «Երեկ Աթենքում երկու հանրապետությունների պաշտպանության նախարարների միջեւ ստորագրված համաձայնագիրը չի ուղղված որեւէ երրորդ երկրի դեմ»։ Նախագահն ավելացրեց, թե ինքը վստահ է, որ համաձայնագիրն իր նպաստը կբերի խաղաղության եւ կայունության հաստատմանը տարածաշրջանում։ Նախագահի մեկնաբանությունն արվել է հունիսի 19-ին Թեսաղոնիկիում, Հունաստան կատարած իր այցելության երրորդ պաշտոնական օրվա ընթացքում։

Թուրքիան առանց նախապայմանի օժանդակություն կստանա ԱՄՆ-ից

ԱՆԿԱՐԱ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Անատոլու գործակալության Վաշինգտոնի գրասենյակի հաղորդման համաձայն, Միացյալ Նահանգների Սենատի հատուկ հանձնաժողովը մերժել է Ներկայացուցիչների պալատի այն որոշումը, ըստ որի Թուրքիայի ստանալիք օժանդակությունները կապվում էին հայկական ցեղասպանության ճանաչման հետ։ Ըստ «Ժամանակ» օրաթերթի, Սենատի հանձնաժողովի որոշումների լույսի ներքո, ներկա պայմաններով Թուրքիան կստանակի առանց նախապայմանի օժանդակություն ստանալ Վաշինգտոնից։ Առաջիկայում ամերիկյան կողմը 60 միլիոն դոլարի օգնություն կտրամադրի Թուրքիային։

ԱՐԴՅՈՒՆՔԱԲԵՐՈՂՆԵՐ

Թելման Տեր-Պետրոսյան. «1996 թ. նեփականաշնորհման ծրագիրը ձախողված է»

ՆԱԻՐԱ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆ

Հունիսի 20-ին Արմենպրեսի Մամուլ սրահում կազմակերպված ասուլիսի հյուրերը Հայաստանի արդյունաբերողների եւ Արդյունաբերողների ու գործարարների միության նախագահ, «Տրանզիստոր» գործարանի տնօրեն Արամ Վարդանյանը եւ «Հրազդանմաշ» փակ բաժնետիրական ընկերության նախագահ եւ գործադիր տնօրեն, Ազ պատգամավոր («Բարեփոխումներ»), հիշյալ միության խորհրդի անդամ Թելման Տեր-Պետրոսյանը։ Ներկայացնելով հյուրերին Արմենպրես լրատվական գործակալության պատասխանատու խմբագիր Հովիկ Չարխչյանը ընդգծեց երկուսի «դրամատիկ» արդյունաբերողների», իսկ Թելման Տեր-Պետրոսյանն անվանեց Հայաստանի ռազմարդյունաբերական ոլորտի հիմնադիրներից մեկը խորհրդային հանգամանքը։ Ըստ Թելման Տեր-Պետրոսյանի, անդրադառնալով ռազմական արդյունաբերությանը, նշեց, որ 1985 թ. հետո գործարանների վերակառուցման եւ համաշխարհային զինաարտադրման գործընթացը իր ազդեցությունը թողեց նաեւ Հայաստանի վրա, ուր ծանր վիճակում հայտնվեցին ռազմարդյունաբերական ոլորտի մեծ թվով ձեռնարկություններ։ Ըստ Տեր-Պետրոսյանի, սխալ են այն տեսակետները, թե 1988 թ. սկսված Շարժումը հանգեցրեց Հայաստանի տնտեսության կազմալուծմանը։ Մինչեւ 88 թ. Հայաստանի ռազմարդյունաբերական համալիրը մասն է կազմել ԽՍՀՄ-ի ռազմարդյունաբերական համալիրի։ Հայաստանի տնտեսության կեսից 55-60 տոկոսը է կազմել ռազմաարդյունաբերության արտադրության մեջ։ Զարգացած էր նաեւ Հայաստանի էլեկտրատեխնիկական արտադրությունը։ ԽՍՀՄ-ի ժամանակ հրապարակված ներքեւ չէր համարվում «Հրազդանմաշի» արտադրանքը, ուստի եւ հաստատությունը վեր էր տեղյակ դրանից։

Տես # էջ 2

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Գեներալ Լեբեդը հեռացնում է Ելցինի մերձավորներին

Ռուսաստանն ստացա՞վ իր երազած «ուժեղ ձեռքը»

Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի քարտուղարի եւ անվտանգության գծով ՌԴ նախագահի օգնականի պաշտոններին նշանակվելուց անմիջապես հետո Ալեքսանդր Լեբեդը հայտարարեց, թե պաշտոնանկ արված պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովին շրջապատող մարդիկ հեռացվելու են պաշտոններից, սակայն իրեն հաջողվել է կանխել դա եւ հանդարտեցնել գործերը։ Ընդ որում պաշտոնյաների թվում նշված էր նաեւ Պավել Գրաչովի կնքահայր Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Վասիլի Նազիրյանցն, որն այդ պահին իրոք Մոսկվայում է գտնվել։ Հաջորդ օրը, սակայն Անվտանգության պաշտոնյայի ծառայության տնօրեն Միխայիլ Բարսուկովն ասել էր, թե ոչ մի դավադրություն էլ չի եղել, այդ ուղղակի Գրաչովի մերձավորները հրամանք էին ցանկացել, իսկ երբ դավաճանության փորձ չլիներ, նրանք բոլորին արդեն ձերբակալված կլինեին։

Թվում էր, թե ամեն ինչ հարթվեց, սակայն հակառակը տեղի ունեցավ։ Չորեքշաբթի երեկոյան Սպիտակ տան կից մոտ պահակախումբը Բարսուկովի եւ Կորժակովի գլխավորությամբ կալանավորեց Բորիս Ելցինի նախընտրական արշավի 2 կազմակերպիչների։ ՕՐՏ-ի գլխավոր տնօրենի տեղակալ Արկադիի Եվստաֆեւին, որը նախագահ Ելցինի ընտրարշավի ղեկավար Ա. Չուբայսի խորհրդականն է, եւ «Քվեարկիր, թե չէ կպարտվես» շոու ծրագրի ղեկավար Սերգեյ Լիսովսկուն, որը Ելցինի վերընտրման ողջ գովազդն էր կազմակերպում։

Տես # էջ 8

Գարեգին Ա. «Կիլիկիո աթոռը կմնա, քանի դեռ կա նրա պետքն ունեցող ժողովուրդ»

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Ազատություն» ռադիոկայանի Փարիզի բյուրոյին տված հարցազրույցում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն իր տեսակետն է արտահայտել Կիլիկիո եւ Էջմիածնի կաթողիկոսությունների հարաբերության մասին։ «Կիլիկյան Աթոռը մեր եկեղեցու ընդհանուրության մաս կկազմի եւ 500 տարվա պատմություն ունի», ասել է Վեհափառը։ «Ես էլ այդ Աթոռի 47-րդ կաթողիկոսն եմ եղել 18 տարի, եւ այդ Աթոռը ծառայություն ներ է մատուցել մեր ժողովրդին անցած դարերի ընթացքում, եւ հատկապես 1930թ. հետո մեծ գործ է կատարել արտասահմանում, երբ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը գտնվում էր սովետական տիրապետության տակ։ Բնականաբար, այդ Աթոռը կշարունակի իր գոյությունը, քանի դեռ ժողովուրդ ունի ու այդ Աթոռի ծառայության պետք ունի այս Աթոռի իրավասության սահմանների մեջ։ Եվ ես կայցունեմ այդ Աթոռի միասնականությունը մեր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ընդհանուր գործունեության», ասել է Գարեգին Ա-ն։

Բարօրության աջակցությամբ Չիլլերի կաշառակերության գործը փակվեց

20 ՀՈՒՆԻՍ, BBC։ Թուրքիայի խորհրդարանը քվեարկեց նախկին վարչապետ Թանսու Չիլլերի դեմ կոռուպցիայի մեղադրանքով հարուցված գործի հետաքննությունը չշարունակելու օգտին։ Որոշումն ընդունվեց մահմեդական Բարօրություն կուսակցության պատգամավորների աջակցության շնորհիվ։ Այդ կուսակցության հետ Թանսու Չիլլերը բանակցություններ է վարում կոալիցիա կազմելու մասին եւ դրա նախապայմաններից առաջինը հենց հետաքննության դադարեցումն էր։

Կարգավորման եւ այլ թեմաներ Ժակ Շիրակ-Ալիեւ հեռախոսազրույցում

ԲԱՔՈՒ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ադրբեջանի նախագահի մամուլի ծառայությունը հաղորդագրություն է տարածել Հեյդար Ալիեւի եւ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի հեռախոսազրույցի մասին։ Զրույցի ընթացքում քննարկվել են երկու երկրների միջպետական կապերի վիճակն ու դրանց զարգացման հեռանկարները։ Կողմերը կարծիքներ են փոխանակել տարածաշրջանում կայունության ապահովման, հայ-ադրբեջանական հակամարտության խաղաղ կարգավորման, Ադրբեջանի Կասպիականի ընդերքյա ցամաքալեզվակի ներդրողական հարցերի շուրջ եւ այլն։ Ֆրանսիայի նախագահը տեղեկացվել է հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման բանակցությունների առաջացնելու նպատակով տարածաշրջան ուղարկել իր երկրի արտաքին գործերի նախարարին։ Ժակ Շիրակը Ադրբեջանի նախագահին հրավիրել է պաշտոնական այց կատարել Ֆրանսիա։ Իր հերթին Հեյդար Ալիեւը Ֆրանսիայի նախագահին հրավիրել է Ադրբեջան։

ԱՍԻԱ

Իսրայելի արտգործնախարարը հանգստացնում է արաբներին

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ։ Մինչ արաբական երկրները պատրաստվում են այս շաբաթավերջին գումարել իրենց գագաթաժողովը, Իսրայելի նորակազմ կառավարության արտաքին գործերի նախարար Դավիդ Լեւին արաբ հարեւաններին կոչ արեց նախապայմաններով չմոտենալ իրեւական պետության նոր կառավարությանը։ Արտգործնախարարի հայտարարությունը հնչեց Նաթանյահուի գլխավորած կաբինետի առաջին նիստից հետո։ Մյուս կողմից, ընտրություններում պարտված Աշխատավորական կուսակցությունը դոտական հայցադիմում է ներկայացրել ընտրական խախտումների կապակցությամբ։

Չինական յուանը կդառնա փոխարկելի

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ։ [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

Սկիզբը էջ 1

1987 թ. իր արտադրական ծավալներով «Հրազդանմաշը» գերազանցում էր Հայաստանի մեքենաշինական ողջ համակարգի ձեռնարկություններին միասին վերցրած: «Հրազդանմաշի» արտադրանքը առաքվում էր Վարշավյան համաձայնագիրը ստորագրած երկրներ: Ըստ Տեր-Պետրոսյանի, երբ արտասահմանյան ռադիոտեխնիկան սկսեց մուտք գործել նախկին ԽՍՀՄ երկրներ, ներքին շուկայում տեղական ռադիոտեխնիկայի պահանջարկը պակասեց, որի հետեւանքով նախկին հզորությամբ այլեւս չէր կարող գործել նաեւ Հայաստանի ռադիոսարքավորումների արտադրությունը:

Այս ամենից հետո, բնականաբար, անկախ Հայաստանի ռազմարդյունաբերական ձեռնարկությունների վերակառուցումը... անհատներից, թե՝ կոլեկտիվներից: Նա ավարտված համարեց միության տարածքային սկզբունքի ձեւավորման առաջին փուլը: Միության տասփիրակությունը եղել է Ճապոնիայում, Եգիպտոսում, նույնպես «Կալիֆոռնիա-Հայաստան» ներդրումների խրախուսման համաժողովին: Ըստ պրն. Վարդանյանի, միությունը կարող է մեծ դեր կատարել Հայաստանի տնտեսության մեջ: Միության գլխավոր խնդիրը համարվեց «Հայաստանում միջազգային չափանիշներով արդյունաբերության եւ տնտեսության զարգացման մի քաղաքի ստեղծումը»: Մեր այն հարցին, ըստ որի ինչո՞վ է պրն. Վարդանյանը բացատրում Արդյունաբերողների միության անդամագրվողների, խանդա-

այդ միությունն ինքնաբերաբար նոմենկլատուրային բնույթ էր կրում: Իսկ հաջորդ փորձը արեց ԳիԱրՔՄի-ն, որն, ըստ Տեր-Պետրոսյանի, ֆաշիստական նպատակներ էր հետապնդում: Այդ երկու փորձերն էլ, ըստ նրա, «կյանք չունեն»: Սակայն ներկայիս միությունը ստեղծվել է նոր տնտեսական հարաբերությունների հիման վրա, երբ փոխվել են սեփականության ձեւերը: Նա ավելացրեց, որ ներկա միության մեջ մասնավոր սեփականատերերը 70 տոկոս են կազմում, 20 տոկոսը՝ բաժնետիրական ընկերությունները, 10 տոկոսը՝ պետական ձեռնարկությունների ախտասողները:

Ինչ վերաբերում է մեր հաջորդ հարցին՝ կառավարության եւ Ամ «Բարեփոխումներ» խմբի միջեւ հա-

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՂՆԵՐ

Թեւման Տեր-Պետրոսյան. «1996 թ. սեփականաշնորհման ծրագիրը ձախողված է»

բերական համալիրը պետք է ստեղծվեր միանգամայն նոր պայմաններում: Ստեղծվեց ՀՀ ռազմարդյունաբերական խորհուրդ վարչապետի գլխավորությամբ: էլեկտրոնային սարքավորումներ արտադրող ձեռնարկությունների մեջ պրն. Տեր-Պետրոսյանն առանձնացրեց «Տրանզիստոր» գործարանի արտադրանքը: Նա կարեւորեց «Հրազդանմաշի» արտադրական հզորության եւ ինժեներական մտքի պահպանումը: Միաժամանակ Տեր-Պետրոսյանը հույս հայտնեց, որ կվերականգնվի Հայաստանի ռազմական արդյունաբերական երբեմնի հզորությունը:

Հայաստանը միացել է մեկ տարի առաջ Ալմա Աթայում ստորագրված համաձայնագրին, ըստ որի նախատեսվում է ստեղծել ԱՊՀ երկրների միացյալ հակաօդային համակարգ, ուր կընդգրկվեն նաեւ «Հրազդանմաշի» արտադրատեսակների հետ կապված մի շարք ծրագրեր: Հայաստանը անդամագրվել է նաեւ Ռուսաստանում գործող «Գրանիտ» ռազմարդյունաբերական համակարգին:

Թ. Տեր-Պետրոսյանը նշեց, որ հնարավոր արվում է մեր բանակը զենքի տարբեր տեսակներով ապահովելու համար:

Արդյունաբերողների եւ գործարարների միության նախագահ Արամ Վարդանյանը անդրադարձավ «Տրանզիստոր» գործարանի արտադրատեսակներին, Հայաստանի արդյունաբերության՝ միջազգային շուկային մերվելու կարեւորությանը: Նա ընդգծեց, որ ռեսուրսներով աղքատ Հայաստանում պետք է զարգացնել էլեկտրոնային արտադրությունը: Ինչ վերաբերում է միության ստեղծմանը, ապա ըստ Վարդանյանի, նրա ստեղծումը թելադրել էր ժամանակը: Այն ստեղծվել է 3 ամիս առաջ, ներկայումս ունի 8000 անդամ: Մեծ թվով անդամագրման դիմումներ կան թե

վառների մեծ հոսքը եւ վտանգ չի՞ տեսնում արդյոք, որ միության մեջ մեծ թիվ է կազմում արդյունաբերական նոմենկլատուրան, միության նախագահը պատասխանեց, որ «խանդավառ են բոլոր գործարարները, տնօրենների ճանաչը խիստ սահմանափակ է»: Նման միության ստեղծման փորձեր նախկինում եւս եղել են. ԽՍՀՄ-ի փլուզման նախաշեմին ստեղծվեց Հայաստանի արդյունաբերողների ասոցիացիա, սակայն ԽՍՀՄ-ը փլուզվեց, այդ կառույցները՝ եւս: Վարդանյանը նշեց, որ միությանն անդամագրվում են գործարարները պաշտպանելու իրենց շահերը, ներհանրապետական կոոպերացիայի բնագավառի աշխատողները եւս անդամագրվում են դրան: Մեծ թվով ձեռներեցներ հնարավորություններ չունեն ուղիղ կապեր ստեղծելու արտասահմանյան երկրների հետ, եւ փաստորեն, միությունը կարող է տնտեսության ճյուղերը համակարգված ձեւով ներկայացնել արտասահմանում, իսկ արտասահմանյան ներդրողների համար լինել յուրատեսակ երաշխիք, որոնց համար ներկայացվում, բացատրվում է Հայաստանի տնտեսական դաշտը, եւ նման ոչ կառավարական կառույցի ստեղծումը ողջունում են գործարարները, նկատեց Ա. Վարդանյանը: Նա հույս հայտնեց, որ միությունը կպաշտպանի այդ խավի շահերի պաշտպանը եւ կնպաստի Հայաստանի տնտեսության զարգացմանը:

Մեր հարցին պատասխանելիս, Տեր-Պետրոսյանը համաձայնվեց մեր մտավախության հետ՝ նոմենկլատուրային արդյունաբերողների առումով՝ եւ ավելացրեց, որ նման միություն ստեղծելու երկու փորձ եղել է՝ մեկը 1989 թ., վերջերին՝ կենտրոնի հրահանգով ստեղծվեց այդպիսի միություն, որին չանդամագրվեց «Հրազդանմաշը»: Ըստ Տեր-Պետրոսյանի,

կասությունների առկայությանը, Տեր-Պետրոսյանը նշեց, որ «Բարեփոխումները» նպատակ չի դրել հակադրվելու կառավարությանը կամ ներկա իշխանություններին: Ռազմավարական տեսակետից հակասություններ չկան: Սակայն, ըստ նրա, խորհրդարան են բերվում օրինագծեր, որոնք չեն նպաստում մեր տնտեսության զարգացմանը: Այնուհետեւ, ասուլիսի ընթացքում հարցերին պատասխանելիս Տեր-Պետրոսյանը նշեց, որ կառավարության 1996 թ. սեփականաշնորհման ծրագիրը ձախողվել է, քանի որ կառավարությունը փոխել է սեփականաշնորհման մեթոդները, կոնվերսիայի այնպիսի ծրագրեր են մշակվել, որ սեփականաշնորհման 20 տոկոսին անգամ 1 տոկոս չի ավելանում:

Տեր-Պետրոսյանը նշեց շրջանառու միջոցների բացակայությունը, որի հետեւանքով է, որ չեն սեփականաշնորհվում խոշոր ձեռնարկությունները: Բացի այդ նվազել են Հայաստանի արտահանման ծավալները, սակայն կառավարության եւ ոչ մի նիստ չի նվիրվել այդ խնդրին, ընդգծեց Տեր-Պետրոսյանը: Նա միաժամանակ ավելացրեց, որ «կառավարությունը ծրագրեր չունի տնտեսության այս շրջանում աշխատելու համար»: Նա նշեց նաեւ, որ դրական չի կարելի համարել հարկային տեսչության աշխատանքները:

Այնուհետեւ Տեր-Պետրոսյանն անդրադարձավ «Հրազդանմաշում» սոցիալական ծրագրերի իրականացմանը, թվային տվյալներ բերեց, որոնք վկայում էին այդ ձեռնարկությունում միջին աշխատավարձի աճի մասին: Բացասական երեւույթ համարեց, որ այնտեղ 4000 աշխատողներից 1500-ը ինժեներատեխնիկական կազմն է, եւ այդ հարցն ամփոփելով նշեց, որ «մեր ձեռնարկություններում թաքնված գործազրկություն կա»:

ՀԵՐՔՈՒՄ

Այսպես խոսեց Վանո Սիրադեղյանը Այսպես ըմբռնեց «Ազգը»

Մեր թերթի երեկվա համարում, ներքին գործերի նախարար Վանո Սիրադեղյանի մամլո ասուլիսին նվիրված Նարինե Մկրտչյանի ընդարձակ թղթակցության մեջ, ակամա սպրդել են որոշ անճշտություններ եւ թույլ են տրվել մի քանի տարամեկնություններ, որոնց առթիվ ՀՀ ՆԳ նախարարությունից ստացված ճշգրտումները տպում ենք նույնությամբ, ճիշտ-սխալ հերթականությամբ, պահելով նաեւ վերնագիրը: Միաժամանակ, մեր կողմից ավելացնենք, որ միեւնույն ասուլիսին նվիրված մեկ այլ գրության մեջ «Վանո Սիրադեղյանն այլեւս չի կասկածում Ելցինի հաղթանակին» վերնագրի տակ տվյալ ենթավերնագրի վերջում չի նշվել «եթե...» բառը: Հետեւաբար խնդրում ենք այդ նախադասությունը կարդալ «Մինչդեռ Տեր-Պետրոսյանը պատրաստ էր իշխանությունը հանձնել կոմունիստներին, եթե...»:

«Ազգի» ճակատագիրը կախված էր նախագահի կամքից... Մամուլն իր դերը կատարեց, որ դուք հասնեք այդ կրիտիկական վիճակին»:

«Ազգը» բացվեց նախագահի կամքով»:

«ՆԳՆ-ն քանդեց հանցագործ խմբավորումները եւ ինքը դարձավ մաֆիոզ կառույց»:

«Սիրադեղյանը քանդեց մաֆիոզ կառույցները՝ ինքը դառնալով մաֆիոզ կառույցի գլուխ»:

«Մի կուսակցություն, որի բերքի չորս տասնյակի անվան երբեք տարը բաղդածայն է...»:

«Պրն. Սիրադեղյանը հեգնանքով ընդգծեց ԱԺՄ-ի երեք տառերից երկուսի բաղաձայն լինելու հանգամանքը»:

«Ես աստիճանաբար սկսեցի այդ գործը 7-րդ վարչությունից...»:

«Այն սկսվել է դեռեւս իր պաշտոնավարության 1-ին տարում, երբ ստեղծվեց 7-րդ վարչությունը ՆԳՆ-ում...»:

«Երբ անցանք ԳԱԻ-ի համակարգին, այդ ամբողջ գրանցման համակարգը (միջշրջանային գրանցման-քննական վարչություն, ռուսերեն ՄՌԷՕ, եւ ոչ թե առասպելական «Մոռ»), պարզվեց մի բնտանիք է տնօրինում»:

«Այստեղ հիվանդությունը երկու ասանդարտով վերաբերվելն է մարդկանց, որ հայերի մեջ կա: Կարծում եմ՝ ուրիշ ազգերի մեջ էլ կա, բայց մեզ մոտ ուղղակի հակապետական, հակահասարակական, հակաիգինենիկ բնույթ ունի...»:

«Նա նշեց, որ ժամանակ առաջ պետականության տնօրինում էր Ապարանի մի ընտանիք, Մնոյի գլխավորությամբ: Սիրադեղյանը նշեց, որ այս երեւույթը «հակահիգիենիկ ազդեցություն է թողնում հասարակության վրա»:

Վանո Սիրադեղյանի ասուլիսը. «Պայքար համակարգում կոռուպցիայի դեմ արդի փուլում» թեմայով.

(թվում է՝ խնդրի առաջադրման նման հստակությունը տարակարծության առիթ չոլիտի տար, եւ բոլորից «հիասթափությունը» առնվազն զարմանալի է...):

«Ասուլիսի թեման՝ «Պայքար համակարգում հովանավորչության եւ կաշառակերության դեմ» մեզ հիմք էր տվել ենթադրելու, որ խոսքը վերաբերում է ոչ թե բացառապես ՆԳՆ համակարգին, այլ ողջ պետական, քաղաքական համակարգում առկա կաշառակերության եւ հովանավորչության երեւույթներին»:

«Եվ սա, այս երկու ասանդարտը, վերաբերում է կոմունիստական, սովետական իշխանության տարիներից եկած մենտալիզմին, որ ամբողջությամբ ներսից ուտում է պետության ու հասարակության մարմինը»:

«Հովանավորչությունը եւ կաշառակերությունը ներսից ուտում են պետության մարմինը»:

«Ինչ վերաբերում է Նորքի զանգվածի ճանապարհին կատարվող շինարարությանը...»:

«Ինչ վերաբերում է Նորքում սեփական տուն կառուցելու մասին լուրերին...»:

Լոս Անջելեսում ՌԱԿ նոր վարչություն

Հունիսի 8-9-ը Լոս Անջելեսում տեղի ունեցավ ՌԱԿ Մ. Նահանգների Արեւմտյան շրջանակի 75-րդ պատգամավորական ժողովը, որի ավարտին ընտրվեց Շրջանային նոր վարչություն Ալբերտ Ոսկանյանի գլխավորությամբ: Բարի եւ հարգված մի անձնավորություն, որն ակնդված է լինելու 1 տարի «գլխավորել» գաղութում եւ կուսակցության ներսում վարկաբեկված մի շարք անձերից բաղկացած վարչություն: Վերջինիս կազմում են 1994 թ.-ին կուսակցությունից վտարված, Հայաստանում մեկ այլ կուսակցության (ՌԱԼԴԿ) հիմնադիր անդամ, բժիշկ Գրիգոր Գրիգորյանը, կուսակցության Լոս Անջելեսի կազմակերպության պատասխանատու, հաշվետվություն չներկայացնելու համար ՌԱԿ նախորդ կենտրոնական վարչության կողմից կասեցված անդամ Ասպետ Համալյանը, Կարո Այսպրոսը, Ա. ... ու Աթարոնյանը եւ ուրիշներ: Պատգամավորական ժողովում վերջինների կողմից սուր քննադատության է ենթարկվել նախորդ վարչության ատենապետ՝ ՌԱԿ քեյորության դիվանաբարության անդամ Փանիկ Թեշեյանը, որ չի վերընտրվել:

«Շիրակինվեստբանկը» Գյումրիում առաջին ինքնուրույն դրամատուն

Գյումրիում իր գործունեությունը սկսեց կազմում եւ մարզում առաջին ինքնուրույն դրամատունը՝ «Շիրակինվեստբանկը»: Հունիսի 20-ին տեղի ունեցավ նրա հանդիսավոր բացումը, որին մասնակցեցին հանրապետության բանկային համակարգի ղեկավարներ եւ տարբեր բանկերի ներկայացուցիչներ, Ազգային ժողովի Գյումրիից ընտրված պատգամավորներ, Շիրակի մարզի եւ քաղաքի ղեկավարներ, հասարակայնության ներկայացուցիչներ: Ողջունելով ներկաներին, «Շիրակինվեստբանկի» խորհրդի նախագահ Մամիկոն Գինոսյանը հույս հայտնեց, որ Գյումրիում ինքնուրույն բանկի գործունեությունը հնարավորություն կտա բանկային կապիտալն առավել ակտիվորեն նպատակաուղղելու նախ եւ առաջ ավերված քաղաքի ու նրա տնտեսության վերականգնմանը: Խոսողը շնորհակալություն հայտնեց հանրապետության կենտրոնական բանկի ղեկավարությանը՝ նաեւ իրենց (անխափանու-թյունը ճիշտ գնահատելու եւ դրա իրագործմանը սատարելու համար: Ապա շնորհավորանքի ու ողջերթի խոսք ասացին ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանը, Գյումրիի քաղաքապետ Միքայել Վարդանյանը, նոր բանկի վարչության նախագահ, ԱԺ պատգամավոր Հովհաննես Գրիգորյանը, քաղաքի մանկապարտեզներից մեկի սաները: Մուտքի ժապավենը կտրելուց հետո, սաներն ու հյուրերը մտան ներս եւ դիտեցին դրամական հարկաբաժինները: «Շիրակինվեստբանկը» ունիվերսալ բանկ է եւ հիմնադրվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Ըստ գործունեության ոլորտների այն բազմապրոֆիլային է եւ բանկային բարձրորակ ու բազմատիպ ծառայություններ կառաջարկի ինչպես իրավաբանական, այնպես էլ ֆիզիկական անձանց: Դրա համար բանկն ունի եւ պրոֆեսիոնալ մասնագետներ եւ ժամանակակից տեխնիկական միջոցներ:

[illegible]

Անդրանիկ համահայկական ուսանողական վեհաժողովը Երեւանում

«Հայաստանը համայն հայության հայրենիքն է» այս նշանաբանով հուլիսի 13-ից 18-ը Երեւանում կկայանա առաջին համահայկական ուսանողական վեհաժողովը, որի նախաձեռնողն ու հովանավորը է «Պարմանի» ուսանողական համազգային բարեգործական հիմնադրամը, տեղեկացնում է վեհաժողովի լրատվական-խմբագրական հանձնախմբի պատասխանատու, ՀՀ ԱԳՆ մամուլի ծառայության աշխատակից Վարդան Մարկոսյանը:

Վեհաժողով հրավիրելու գաղափարը պատկանում է ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գրիգոր Ավագյանին, որի հիմնած «Պարմանի» հիմնադրամն արդեն երեք տարի է, ինչ գործում օգնություն է ցույց տալիս հայրենավոր կարիքավոր ուսանողների եւ կազմած ֆոնդերի խրագանից ստացված գումարներով:

Վեհաժողովի աշխատանքներին կմասնակցեն ինչպես հայաստանյան, այնպես էլ տարբեր երկրների հայ ուսանողական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Այդ առթիվ աշխատանք է տարվում ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության կողմից՝ ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչությունների միջոցով:

Վեհաժողովի մասնակիցներին կողջունեն հանրապետության ղեկավարները, Հայոց Վեհափառը:

Վեհաժողովի կազմակերպման հիմնական նպատակն է կայուն եւ աշխույժ կապեր ստեղծել Հայաստանի եւ Սփյուռքի ուսանողական կազմակերպությունների միջեւ: Օրակարգի հիմնական եւ առանցքային թեման կլինի «Հայ ուսանողությունը եւ հայրենիքը»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ձ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձեւը եւ սառամետերը ՊՈՂՈՍ ՂԱԼՍԱՐԵԱՆ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
Ցոյցը «Ազգին» պատասխան է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Հանրակրթության բնագավառի ամենաթույլ օղակի՝ զարգացման թերություններ ունեցող երեխաների կրթության ոլորտում ստեղծված ծանրակշիռ իրավիճակը «Ազգի» համար կազմակերպված լուսանկարը «կլոր սեղանի» շուրջ էր հավաքել վերոհիշյալ ամբիոնի վարիչ, դոցենտ Սպարտակ Փալիկյանին, հատուկ մանկավարժության գիտությունների թեկնածու, սուրդոմանկավարժ Վաչագան Խաչատրյանին, գիտության և կրթության նախարարության դասախոսության և հատուկ մանկավարժության վարչության աշխատակցուհի Սվետլանա Պետրոսյանին և Երևանի թիվ 8 օժանդակ գիշերօթիկ դպրոցի տնօրեն Ռոզա Վարդանյանին:

Բանն այն է, որ ըստ հանրակրթության բարեփոխումների 1995 թ. ուղե- րեխաների զարգացման արատները ոչ միայն չեն շտկվի, այլ ավելի կխորանան, նրանք ավելի կնվաստանան, կծնվեն բարոյապես: ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի մասնագիտական տվյալներով աշխարհում կան 300-400 միլիոն մտավոր և ֆիզիկական զարգացման արատներ ունեցող մարդիկ, որոնց համար ներդրված յուրաքանչյուր դոլարը, սոցիոլոգների հաշվարկներով, կարող է բերել 35 դոլարի եկամուտ: Խոսքը էժան բանվորական ուժի նորմատիվային օգտագործման մասին է: Սա՛ պետք է լինի գլխավոր ուղղությունը: Դպրոց փակելով հարց չի լուծվի: Բարեգործական կազմակերպությունների, գործարարների, կառավարության, մասնավորապես ԿԳՆ ամենալուրջ ուշադրությունը պետք է հրավիրվի այդ խնդրի վրա: ԿԳՆ-ն՝ առանձնացնում եմ, որովհետև ճիշտ էր: Սակայն գլխավոր խնդիրը այդ դպրոցների ֆինանսավորումն է: Պետության հնարավորությունները սուղ են, բայց կարելի է ելք գտնել: Օրինակ, հովանավորական գումարների հետ գործ ունեցող գործարարներին ինչո՞ւ չառաջարկել, նույնիսկ պետականորեն չպարտադրել իրենց եկամուտների որոշ մասը, ասենք, 1 տոկոսը, հատկացնել դժբախտ երեխաների հոգսերին: Մեր սփյուռքահայ բարեկամները (Ստեփան Լազարյան, տեր և տիկին Հակոբյաններ) իմանալով դպրոցի կարիքների մասին, ընդառաջ են գնում, նյութական օգնություն հատկացնում հիվանդ երեխաներին: Իսկ մեր գործարարնե՞րը: Որտե՞ղ են նրանք, ինչո՞ւ չեն մտածում մեզ, չեն ստանձնում դպրոցների հովանավորությունը, օժանդակելով երեխաներին քիչ թե շատ մատչելի արհեստով

ԿՐԹԱԿԱՆ

Հանրակրթական դպրոցը պատրա՞ստ է հյուրընկալելու թերզարգացած երեխաներին

«Հայաստանի Հանրապետությունում մտավոր հետամնաց, սակավամիտ երեխաները կազմում են ութամյա դպրոցի աշակերտների 1,8 տոկոսը, զարգացման տարբեր հապաղումներ ունեցողները՝ 2, կույր և թույլ տեսնողները՝ 0,15, խուլ և թույլ լսողները՝ 0,2, հենաշարժիչ համակարգի խանգարումներ ունեցողները՝ 0,1 տոկոս: Երկրաշարժից հետո հոգեներվային վիճակում գտնվող ավելի քան 40 հազար երեխաների մեծամասնությունը տառապում է այս կամ այն բնույթի խոսքային արատներով», - արձանագրված է Աբովյան հայկական մանկավարժական ինստիտուտի արատաբանության (դեֆեկտոլոգիայի) ամբիոնի 1995-96 թթ. հաշվետվության մեջ:

Ճիշտ է, 1995 թ. առաջին եռամսյակում նախատեսված էր լուծարել և վերակազմավորել հանրապետությունում գործող 29 օժանդակ (3395 աշակերտ), մեկ հատուկ (40 աշակերտ) և հանրակրթական 18 տարբեր բնույթի (5140 աշակերտ) գիշերօթիկ դպրոցների 30 տոկոսը: Երկրորդ եռամսյակում նույն ճակատագրին պետք է արժանանար այդ դպրոցների ևս 30 տոկոսը, ըստ որում՝ ազատված ֆինանսական միջոցները պետք է ուղղվեին հատուկ մանկավարժության նորովի կազմակերպմանը: Վերջինս ենթադրում է օժանդակ և հանրակրթական դպրոցների «ինտեգրացիա», այսինքն, զարգացման թերություններ ունեցող երեխաների համար հանրակրթական դպրոցներում սովորող իրենց հասակակիցների հետ շփվելու, կրթվելու հնարավորություն: Սա ընդունված պրակտիկա է քաղաքակիրթ երկրներում և, ըստ էության, մարդասիրական ուղղվածություն ունի. այդ երեխաներին ազատել թերարժեքության «պիտակով» ապրելու բարդույթից, դարձնել հասարակության լիարժեք անդամներ: Սակայն... գործընկերներս չեն ժխտում ինտեգրացիայի անհրաժեշտությունը, ամբողջ խնդիրը բարեփոխման համար անհրաժեշտ պայմանների ապահովումն է: Լսենք մասնագետների նկատառումները ցավոտ խնդրի վերաբերյալ:

ՍՊԱՐՏԱԿ ՓԱԼԻԿՅԱՆ. Բերված թվերը, կարծում եմ, հիմնավորում են հատուկ մանկավարժության կադրերի պատրաստման կարևորությունը, որով ուղիղ 10 տարի զբաղվում է մեր ամբիոնը: Բաժնի շրջանավարտները լոգոպեդներ (խոսքային արատների շտկման մասնագետներ) և օլիգոֆրենոմանկավարժներ (զարգացման արատների շտկմամբ զբաղվող մանկավարժներ) են: Ինստիտուտի ղեկավարությունը, գիտակցելով խնդրի կարևորությունը, որոշել է ընդլայնել բաժինը և ստեղծել արատաբանության ֆակուլտետ, որին կից կգործի լոգոպեդական ծառայության հանրապետական կենտրոն՝ վճարովի հիմունքներով (այստեղ անվճար ծառայություններ կմատուցվեն սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին), տիֆլոմանկավարժության (կույր, թույլ տեսնողների), սուրդոմանկավարժության (խուլ, վատ լսողների), օլիգոֆրենոպեդագոգի (սակավամիտ երեխաների) բաժիններ:

Հատուկ ուսուցման ցանցը չպետք է խախտել, որովհետև այդ դպրոցների երեխաները, տեղափոխվելով հանրակրթական դպրոցներ, [illegible] դեռահաս հանցագործների մեծ մասը հենց նման ագրեսիվ, ազդեցությունների ենթարկվող երեխաներ են: Այսօր հատուկ դպրոցները թերբեռնված են, բայց համապատասխան պայմանների ապահովման դեպքում վաղը կարող են համալրել շատ ավելի մեծ թվով երեխաների: Ժողովրդավարական չի կարող համարվել այն երկիրը, որը ուշադրություն չի դարձնում մանկուց հաշմանդամ երեխաներին, և ցանկացած քաղաքակիրթ հասարակության հատուկ հոգածության առարկա պետք է լինի հենց այդ երեխաներին օգնելը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ. Նախարարությունում որպես խնդրի լուծման տարբերակ դիտարկվում է հատուկ դպրոցների միավորման հնարավորությունը: Առաջին հայացքից սա տրամաբանական է. 150-160 երեխաների համար նախատեսված դպրոցն անիմաստ է պահել 60 երեխայի համար, սակայն երբ ընտանիքին պայմաններն այսօր կորցնենք, երբեք չենք կարողանա վերադարձնել դրանք, երբ բժշկա-մանկավարժական հանձնաժողովները, որ չեն էլ ձևավորվել, հատակ ասեմ, դպրոցները կհամալրվեն կրկնակի թվով երեխաներով: Ինչ վերաբերում է ինտեգրացիոն գործընթացներին, ապա դա պետք է կիրառվի ոչ թե այսօր հատուկ դպրոցներում սովորող երեխաների համար, այլ սկսվի նախադպրոցական հիմնարկներից, ստեղծվեն համապատասխան խմբեր՝ անհրաժեշտ տեխնիկական հագեցվածությամբ, և երեխաների գիտակցության մեջ աստիճանաբար արմատացնեն մարդասիրական վերաբերմունք մտավոր և ֆիզիկական արատով հետամնաց իրենց հասակակիցների նկատմամբ: Տարբերակում պետք է լինի թերզարգացության տարբեր աստիճանների միջև: Զարգացած երկրներում հատուկ դպրոցներում գործում են հավասարման խմբեր, որտեղից, բավարար արդյունքի դեպքում, երեխաները տեղափոխվում են հանրակրթական դպրոցներ: Կան նաև ստուգիչ (դիագնոստիկ) խմբեր, որտեղ բացահայտվում են երեխայի հնարավորությունները՝ մնալ հատուկ դպրոցում կամ տեղափոխվել ավելի «թույլ օղակ» և գտնել մասնագիտություն ստանալ, ընդունելի դառնալով հասարակությանը: Հանրակրթական դպրոցներում պետք է ստեղծվեն համապատասխան կաբինետներ, ուր այդ երեխաները կարողանան հասնել իրենց հասակակիցների մակարդակին: Իսկ դա ժամանակի խնդիր է, որի համար կպահանջվի 10-15 տարի: Եթե այսօր փակենք հատուկ դպրոցները, հասարակության համար [illegible]

ՌՈԶԱ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ. Նախարարության նպատակը ողջունելի է՝ օժանդակ դպրոցում սովորողի «պիտակը» հանել երեխաների վրայից: Մեզ առաջարկվեց փոխել դպրոցների անվանումը, [illegible] ապահովելու մեր ճիգերին, սննդի և հագուստի հայթայթմանը: Այսօր պետական ֆինանսավորումը բավարարում է միայն ուսուցիչների խղճուկ աշխատավարձերը վճարելուն և օրվա հացը հոգալուն: Ինչ վերաբերում է դպրոցների միավորմանը, դա կարելի է անել ազատված շենքերը ուսուցիչներին տրամադրելու պայմանով: Նրանցից շատերն անգամ տանիք չունեն գլխավերևում: Մեր պատասխանատու այրերի ուշադրությունը կկամենայի հրավիրել ևս մի հանգամանքի վրա. հաճախ զինկոմիսարիատները բռնագրավում են պահանջում մեր տարբեր տարիների շրջանավարտների մասին: Ինչպե՞ս կարելի է կասկածել, հասարակությանը չհարմարված այս երեխաներին զորակոչել բանակ, որ նույնիսկ առողջ նյարդերով տղաներից շատերի համար էլ ծանր փորձություն է:

ՎԱՉԱԳԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ. Բարեփոխումներն, անշուշտ, անհրաժեշտություն են, սակայն դրանց պետք է նախորդեն մասնագիտական լուրջ քննարկումներ, դրանց արդյունքում կայացվեն ոչ թե սիրողական մակարդակի, այլ կշռադատված որոշումներ: Պետք է փոխվի երկրորդային, մնացորդային վերաբերմունքը օժանդակ դպրոցների նկատմամբ, որ անվերապահորեն ստորադասվում են հանրակրթականին: Անհրաժեշտ է, որ փոխնախարարներից մեկը մասնագետ-արատաբան լինի. կադրային հաճախակի փոփոխությունները մեծապես խանգարում են գործի ճիշտ կազմակերպմանը: 5 տարի շարունակ ձգձգվում է ինտեգրացման խնդիրը՝ փակել օժանդակ դպրոցները, համատեղել հանրակրթական դպրոցների հետ, բայց դրա համար այդ դպրոցներում պետք է ստեղծվեն վերականգնողական կենտրոններ, ներդրվեն շատ ավելի մեծ գումարներ, քան անհրաժեշտ են եղած դպրոցները պահելու համար: Մեր հասարակությունը ոչ նյութապես, ոչ հոգեբանորեն պատրաստ չէ դրան: Այսօր համատեղ ուսուցումը կվնասի ոչ միայն զարգացման թերություններ ունեցող երեխաների, այլև նրանց առողջ հասակակիցների ուսումնառությանը: Ժամանակավրեպ ինտեգրացման փորձերն անուղղելի վնաս կպատճառեն հանրակրթության առանց այն էլ անտեսված այս բնագավառին:

Օժանդակ դպրոցների լուծարման և վերակազմավորման ծրագրված ժամկետն անցել է (այն նախատեսված էր 1995 թ.): Դժվար է ասել, բարեփոխիչները վերանայե՞լ են իրենց մտադրությունները, թե՞ [illegible]

[illegible]

ՄԱՄՈՒԼ

«ЭХО» ռուսախոս հայերի թերթը Ամերիկայում

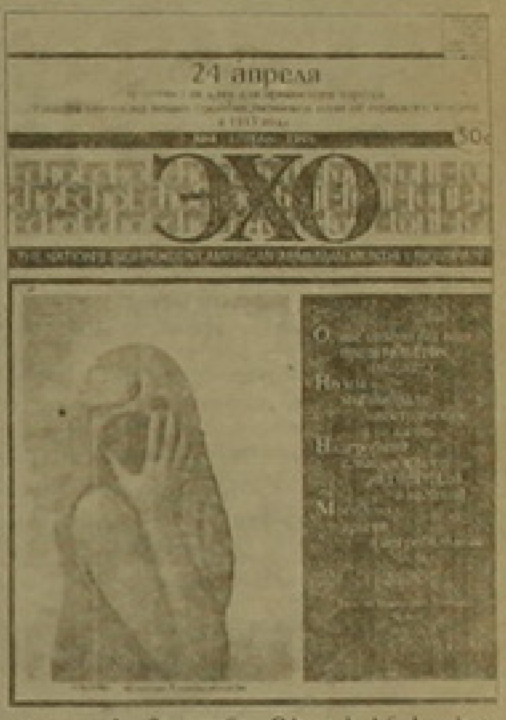
24 апреля
ЭХО
30¢

1996 թ-ից Կալիֆոռնիայի Բըրբանկ քաղաքում սկսեց հրատարակվել հայ ամերիկյան ռուսերեն «ЭХО» ամսաթերթը, որը հասցեագրված է նախկինում ԱՄՆ փախած ռուսախոս հայերին: Թերթը հրատարակում է «ECHO COMPANY»-ն, իսկ գլխավոր խմբագիրն է Ռաֆայել Հակոբջանյանը: Թերթի հիմնական ուղղվածությունը տեղեկատվական է:

Տեղ հասած մի քանի համարներից տեղեկանում ենք, որ «Էխոն» տարածվում է ԱՄՆ-ում, տպագրվում է 24 էջով, և նույնիսկ Հայաստանում ունի իր մամուլի կենտրոնը: Իսկ խմբագրական խորհրդի կազմում, բացի ամերիկահայերից, կան նաև երկու երևանցիներ Պերճ Զեյթունցյանը և Մարգարիտա Յախոնտովան: Ամսաթերթը հիմնականում տպագրում է Հայաստանի և նախկին Խ. Միության վերաբերյալ տեղեկատվություն, ընթացիկ խնդիրներին, հայ ժողովրդի պատմությանը նվիրված վերլուծական հոդվածներ: Թերթի մի քանի համարներում տպագրված [illegible] արտահայտող հոդվածներից և դրանց բազմազանությունից կարելի է ենթադրել, թե «Էխոն» [illegible]: Դիպուկ են հատկապես ընտրված վերնագրերը: [illegible]

Ամեն դեպքում թերթը մեծ ներդրում կունենա ամերիկահայ ռուսախոս համայնքի շրջանում, հատկապես հայրենիքի հետ կապերը չխզելու խնդրում: Շնորհավորում ենք «Էխոյի» խմբագրակազմին և ցանկանում հարատև հրատարակություն:

ԵՐԵՎԱՆ

Տոտեմը տանում է դեպի յայլաներ

Այսօրվա Երևանը զինանշանի տեր դարձավ 1995-ին, որն, իրոք, փաստ չէ: Առանցքը (և դա ապացուցված է) արարատյան առյուծն է: Իր դեմ, 100 տարի առաջ Արարատյան դաշտավայրում կարելի էր տեսնել մեկ-երկու առանձնյակ: Այսօրվա Երևանը բացվում է ավելի 210 կմ^2 տարածությամբ: Հյուսիս արևելքից և հյուսիս արևմուտքից քաղաքի սիրտ իջնող Եղվարդի և Կոտայքի սարավանդային ամբողջ ներկայումս զբաղեցնում են Երևանի մարզի տարածքի զգալի մասը: Նրանց լանջերի վրա են վեր խոյացել Նոր Նորքի և Ավանի, Քանաքեռի և Զեյթունի [illegible] XV կամ XVI [illegible] և այլն: [illegible] XVI [illegible]

[illegible]

Ահաբեկված հեռուստադիտողը նայում է հավիչին

...Տվյալ դեպքում [illegible]

Ա. Գ.

ԿԱՆՉՈՒՐ

Երեխաները բուժման կմեկնեն Գերմանիա

Հայաստանի մանկական ֆոնդի [illegible] 17-ից Գերմանիայում [illegible] 3 [illegible] 7 [illegible] 12 [illegible]

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ ազգային

Ի վերջոյ ամերիկահայութիւնը յունիսի 5ին եւ 6ին քաղեց պտուղը Հայ դատի կազմակերպութեամբ տարուած տարիներու տենդագին աշխատանքներուն: Արդարեւ, ամերիկեան կոնգրէսը երկու օրերուն ալ կարողացաւ ձայներու մեծամասնութեամբ Հայ դատի օգտին ներս յաղթական երկու որոշումներ կայացնել:

Ներկայացուցիչներու տունը

ա. Ցեղասպանութեան պատճառով սեղմումներ հաստատեց Թուրքիոյ դէմ.

բ. Որոշեց ճնշում բանեցնել Թուրքիոյ վրայ, որպէսզի վերցնէ Հայաստանի շրջափակումը:

Առաջին անգամ ըլլալով անցնող եան? տարուան ընթացքին, ամերիկեան կոնգրէսի Ներկայացուցիչներու տունը յունիսի 5ին եւ 6ին նման յաղթական որոշումներ կ'առնէր ի նպաստ Հայ դատի աշխատանքներուն:

Հայկական ցեղասպանութիւնը,

թիւններ ստանալ:

Վերեւի երկու հիմնական հարցերուն, ահաւասիկ, ամերիկեան Ներկայացուցչական տունը եկաւ իր խօսքը ըսելու եւ այդ ուղղութեամբ Քլինթընեան վարչութեան դիտել տալու, թէ արդարութիւնը կարելի չէ ուրանալ ժողովուրդի մը, որ զոհ դարձած է անցեալ եւ ներկայ թրքական կառավարութեանց անիրաւութեանց:

Այսպէս, յունիսի 5ին, չորեքշաբթի օր, Ներկայացուցչական տունը 268 քուէ եւ 153 դէմ քուէներով օրէնսդրութիւն մը կ'որդեգրէր, որուն համաձայն Թուրքիոյ ընծայելի 25 միլիոն տոլարի տնտեսական օժանդակութեան 3 միլիոն տոլարը կը զեղչուի, ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԴԱԴՐԻ ՈՒՐԱՆԱԼԷ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՃԱՆՉՆԱՅ ԻՐ ԴԵՐԸ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ:

Այս որոշումին մէջ ուժը կը հանդիսանայ կոնգրէսմէն Ջորջ Ռադանովիչ (Հանր. Կալիֆ.), գործակցու-

ով եւ հաստատումներով կը բուէն Թուրքիոյ մէջ տեսութեան կողմէ փոքրամասնութիւններուն հանդէպ կիրարկուած մարդկային իրաւանց կաշկանդումները եւ կեղեքումները, քաղաքային անուոր յարձակումները ընդդիմադիրներուն հանդէպ:

Թուրքիոյ հանդէպ Մ. Նահանգներու ցուցադրած «բարի տրամադրութիւններուն» խմբագրական անդրադարձ մը կ'անդրադառնայ, «Բոստոն Գլոբ», իր յունիս 7ի թիւով, A Farewell to Rights?... խորագրեալ: Խմբագրականը ամերիկեան կառավարութեան Թուրքիոյ ընծայած զինուորական օժանդակութիւնները անբարիր կը գտնէ ամերիկեան քաղաքական ըմբռնումներուն, իդէալներուն, ազատութեան հետ, որոնք հիմնաքարը կը նկատուին ժողովրդավարութեան: Եւ սակայն, երբ կ'ոտնակոխուին այդ սկզբունքները որոնց հետեւանքով տուեալ երկրի մը քաղաքացիներուն կը զլացուին ազատութիւնն ու պաշտ-

Ամերիկեան կոնգրէսէն ներս յաղթանակ մը՝ որուն արժանի էր հայ ժողովուրդը

անցնող տարիներուն, ըլլա՛յ Ներկայացուցչական տունին, ըլլա՛յ Ծերակոյտին մէջ, ճնշումի նիւթ դարձած էր եւ սակայն որեւէ իշխանութիւններ արգիլած էին բանաձեւերու յառաջումը: Վերջին անգամ, 1983ին, ծերակուտական Բոբ Դոուլ Հայկական ցեղասպանութեան ճանաչումին կապակցութեամբ օրինագիծ մը յղած էր Ծերակոյտին, սակայն թրքամէտ կարգ մը ծերակուտականներու, յատկապէս ծերակուտական Ռաբըրթ Բըրդի (դեմոկրատ, Վըրճինիա) ընդդիմութիւնը եւ վերջին պահուն անոր կիրարկած «ֆիլիբասթըր» արգելարկութեան ձայնը խեղդեցին:

Անկէ առաջ, 1976ին, Հայկական ցեղասպանութիւնը ճանաչուած էր կոնգրէսմէն Վոլֆի յանձնաժողովին մէջ, եւ սակայն յատուկ բանաձեւ մը այդ ուղղութեամբ չէր ներկայացուած կոնգրէսին, մանաւանդ որովհետեւ ամերիկեան արտաքին նախարարութիւնը վնասակար նկատած էր նման նախաձեռնութիւն մը: Աւելի վերջ, 1977-ին, Ներկայացուցչական տունի խօսնակ կոնգրէսմէն Օ՛ Նիլ (Դեմոկրատ, Մեսաչուսեց) եւ կոնգրէսմէն Հէյսդըրսի, կարողացան բանաձեւ մը նուաճել տալ՝ Օ՛ Նիլ-Հէյսդըրսի Բանաձեւ որպէս, որով Ներկայացուցչական տունը Ապրիլի 24ը կը յայտարարէր Մարդու դէմ անմարդկայնութիւնը նշող օր:

Հոս տեղին է մատնանշել նաեւ այլ յաջողութիւն մը, որ դարձեալ կը վերաբերէր Հայկական ցեղասպանութեան: Անցնող Մայիսի 14ին, կոնգրէսի արտաքին յարաբերութեանց յանձնաժողովը ի հեճուկս արտաքին նախարարութեան եւ Քլինթընեան վարչութեան այդ ուղղութեամբ բացայայտ մերժողական տրամադրութիւններուն, ճանաչած էր Հայկական ցեղասպանութեան վերաբերեալ H.Con.Res.47 բանաձեւը եւ ներկայ 17 կոնգրէսմէններէն 16ի համաձայնութեամբ փոխանցած էր Ներկայացուցչական տան այդ ուղղութեամբ որոշում կայացնելու: Բանաձեւի ճանաչումը կը նախատեսուի յունիսի վերջաւորութեան:

Նոյն օրը, մինչ յանձնաժողովը իր նիստը կը գումարէր, ամերիկեան արտաքին նախարարութեան բանբեր՝ Գլին Դէյվիս, բուռն կերպով կը քննադատէր բանաձեւը, որովհետեւ, կ'ըսէր ան, անիկա խոր հետեւանքներ պիտի ունենայ թրքական հանրային կարծիքին վրայ եւ միտական ազդեցութիւն բոլոր հարցերու գծով Մ. Նահանգներու գործակցութեան վրայ:

Աւելին, մի քանի օր ետք, նախագահ Քլինթըն նախագահական հրամանագրով մը Թուրքիան զերծ կը պահէր Մարդասիրական միջանցքի օրէնքի տրամադրութիւններէն: Որ կը նշանակէ՝ հակառակ Հայաստանը շրջափակումի մէջ պահելուն եւ ամերիկեան օժանդակութեանց ուղղակի Հայաստան հասնելուն դէմ արգելքներ դնելուն, Թուրքիա պիտի կարենար ամերիկեան արտաքին օժանդակու-

թեամբ Հ.Յ.Դ. Ամերիկայի Հայ դատի Ուաշինկթընի գրասենեակին: Այս օրէնսդրութիւնը մշակելու եւ Ներկայացուցչական տան ներկայացնելու համար կոնգրէսմէն Ռադանովիչի օժանդակեցին կոնգրէսմէններ Դէյվիդ Բանիըր (Դեմ. Միչիկըն), Փիթըր Բլիւը (Հանր. Մեսաչուսեց), Ֆրենք Փալոն (Դեմ. Նիւ Ջըրզի):

Ներկայացուցչական տան երկրորդ որոշումը, ինչպէս քիչ առաջ դիտել տուի, կը վերաբերէր թրքական շրջափակումին: Ներկայացուած օրէնսդրութիւնը բուռն վիճաբանութիւններու առիթ ստեղծած է եւ սակայն այդ մէկն ալ քուէարկութեան դրուած եւ ձայներու ջախջախիչ մեծամասնութեամբ՝ 301 քուէ եւ 118 քուէներով Ներկայացուցչական տունը վերահաստատած է Մարդասիրական միջանցքի օրէնքը, որով երկիր մը կը դադրի ամերիկեան տնտեսական օժանդակութիւն ստանալէ, եթէ այլ երկիր մը շրջափակումի ենթարկած է:

Անուրանալի է ամերիկահայ եւ հելլէն կազմակերպութիւններուն այս ուղղութեամբ տարած աշխատանքները, որոնց առանցքը հանդիսացան Հայաստանի ընծայելի օժանդակութիւններու անարգել անցքը, ինչպէս նաեւ Կիպրոսի եւ Թուրքիոյ մէջ քիւրտերուն եւ այլ փոքրամասնութիւններուն հանդէպ թրքական իշխանութիւններուն գործադրած անմարդկային վայրագութիւններն ու բռնաբարումները:

Քուէարկուած օրէնսդրութեան համաձայն, նախագահը կրնայ օրէնք մը շրջանցել կամ յետաձգել համարելու իրաւասութիւնը գործածել Թուրքիոյ զինուորական օժանդակութիւն տրամադրելու համար, սակայն ո՛չ տնտեսական օժանդակութեան համար, այնքան ատեն որ Թուրքիա՝ կը շարունակէ արգելք հանդիսանալ երկրի մը, այս պարագային՝ Հայաստանի սահմանուած ամերիկեան մարդասիրական օժանդակութեան տեղ հասնելուն:

Ներկայացուցչական տան այս որոշումը, հետեւաբար, նեղ դրութեան կը մատնէ Սպիտակ տունն ու ամերիկեան արտաքին նախարարութիւնը: Արդարեւ, քուէարկուած որոշումէն անմիջապէս ետք արտաքին նախարարութիւնը հաղորդագրութեամբ մը խստօրէն դատապարտեց Ներկայացուցչական տան առած այս քայլը, առարկելով թէ նման որոշում մը կը հակասէ Միացեալ Նահանգներու եւ Ատլանտեան ուխտի իր դաշնակիցներէն Թուրքիոյ միջեւ սերտ գործակցութեան:

Դժբախտաբար սակայն, ըլլա՛յ արտաքին նախարարութիւնը, ըլլա՛յ Սպիտակ տունը, երբ հարցը Թուրքիոյ կը վերաբերի, չեն վարանիր երկու չափ երկու կշիռի սկզբունքը կիրարկելու, երբ անգամ միջազգային կազմակերպութիւններ, որոնց շարքին Միջազգային Ներումի Հեղինակաւոր կազմակերպութիւնը (Amnesty International) փաստական տուեալներ-

հովութիւնը, անըմբռնելի է թէ ի՞նչ հիմունքով ամերիկեան զինուորական նաեւ այլ օժանդակութիւններ կ'ընծայուին:

Խմբագրականը բուէլէ ետք Amnesty Internationalի փաստագրական տուեալները Թուրքիոյ մէջ մարդկային իրաւանց բռնաբարումներուն, կ'աւելցնէ. «... Թէեւ սառը պատերազմը վերջ դրած է, սակայն Ուաշինկթըն տակաւին կը յամենայ զինական օժանդակութիւններ ընծայելու այն վարչակարգերուն, ուր մարդկային իրաւունքները կ'ոտնակոխուին: Եւ համաձայն հրապարակուած փաստագրութեան, 4.65 միլիարդ տոլար արժողութեամբ զինական օժանդակութիւններ կ'ընծայուին այդ վարչակարգերուն, ուր ազատութիւնը կաշկանդուած է, արդարութիւնը զլացուած են դատական իշխանութիւններուն կողմէ, բանտարկեալները չարչարանքներու կ'ենթարկուին եւ այլախոհները կը գնդակահարուին...»:

Amnesty Internationalի տեղեկագիրը այս ուղղութեամբ կը մատնանշէ Թուրքիան, ուր ամերիկեան զինական օժանդակութիւնները փոխանակ երկրի պաշտպանութեան եւ ապահովութեան համար գործածուելու, կը գործածուին ճզմելու ընդդիմութիւնն ու էթնիք խմբաւորումներու ազատութիւնները: Արդարեւ, ամերիկեան արտաքին նախարարութիւնը ինք եւս անցեալ տարի կը հաստատէր, թէ բոլոր բանակայիններ քրդական շարժումը ճզմելու համար գործածուած են դաշնակից մը պաշտպանութեան համար ուղարկուած ամերիկեան ուղղաթիռներ...:

Երբ ամերիկեան զէնքերը կը գործածուին քրդական գիւղերը քար ու քանդ ընելու, ամերիկացի տուրք վճարող քաղաքացիները անուղղակիօրէն մասնակից կը դառնան մարդկային իրաւանց բռնաբարումներուն...: Ընծայելի որեւէ օժանդակութիւն պէտք է պայմանաւորուած ըլլայ մարդկային իրաւանց անբռնաբարելիութեամբ, իսկ այդ սկզբունքը ոտնակոխողները պէտք է պատժուին...:

Դիպուկ են «Բոստոն Գլոբ»ի հաստատումները եւ տարօրինակօրէն կը զուգադիպին յունիս 5ի եւ 6ի Ներկայացուցչական տան բուէարկուած երկու օրէնսդրութիւններուն, որոնց միջեւ կապ մը կ'ուզեմ տեսնել:

Կը մնայ, որ ամերիկահայ կազմակերպութիւնները յարատեւօրէն շարունակեն իրենց աշխատանքները կոնգրէսի մէջ, թէ այլ հաստատութիւններու մօտ: Միայն հետեւողական ու կազմակերպուած աշխատանքով կ'արդիւնաւորուին մեր ճիգերը: Հայ դատի ճամբով կատարուած նման աշխատանքներուն պտուղը քաղեցինք:

Անցնող յունիսի 5ը եւ 6ը, ամերիկահայութեան պատմութեան տարեգրութեանց մէջ որպէս անկիւնադարձային կարեւոր յաջողութիւններու թուականներ պիտի արձանագրուին:

ԳԷՈՐԳ ՍՕԼԱԽԵԱՆ
Բոստոն

Ռոստովի հայ համայնքը Սուրբ Խաչ եկեղեցին վերադարձնելու պահանջ է ներկայացնում

Դոնի Ռոստովի հայկական համայնքը ի դեմս տեղի «Սուրբ Խաչ» բարեգործական ընկերության, որը [illegible] Սուրբ Խաչ եկեղեցին համայնքին վերադարձնելու աշխատանք է տանում: Եկեղեցին կառուցվել է 1779-ին, [illegible] հաստատումից մեկ տարի հետո և հանդիսացել է համայնքի [illegible] ու հոգևոր կենտրոնը: Եկեղեցին [illegible] 50 [illegible]

[illegible] 1928 թվականին, իսկ

[illegible] մինչև 41 թվականը: [illegible]

[illegible] վերջին տարիներին, երբ Հայաստանից ու Ադրբեջանից Դոնի Ռոստով են գաղթել մեծ թվով հայեր և համայնքի թիվը հասել է 60-70 հազարի: Բացի այդ, Սուրբ Խաչ եկեղեցու հետ են կապված հայ [illegible] Միքայել Նալբանդյանը, Ռափայել Պատկանյանը, [illegible] Ալամդարյանը, Մարտիրոս Սարյանը և ուրիշներ:

«Սուրբ Խաչ» բարեգործական ընկերությունը [illegible] Մարկ Գրիգորյանի 72 թ. [illegible] Նոր Նախիջևանի և Ռոստովի թեմին: [illegible] ՌԴ-ին է [illegible] Ռոստովի հայ համայնքը ՌԴ-ի [illegible] եկեղեցին [illegible] վերադարձնել հրամանը:

Ս. Պ.

Ղպտի, ասորի եւ հայ եկեղեցիների առաջնորդների հանդիպում Անթիլիասում

Անցած շաբաթ Անթիլիասի կաթողիկոսարանում կայացավ Ղպտի եկեղեցու առաջնորդ Շենուդա պատրիարքի, Ասորի եկեղեցու առաջնորդ Զաքքա Իվասի և Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա կաթողիկոսի հանդիպումը, որի նպատակն էր [illegible] Արամ Ա կաթողիկոսի [illegible] երեք եկեղեցիների [illegible] Նորին Սրբության Շենուդա [illegible] և Զաքքա Իվասի [illegible]

[illegible] ղպտի, ասորի և հայ [illegible]

Կարևոր [illegible] երեք եկեղեցիների [illegible] Միջին Արևելքի եկեղեցիների խորհրդի [illegible]

Ե. Պ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Այսօր Ֆլորենցիայում բաց վում է Եվրոմիության հեր թական նստաշրջանը: Այն կանխման Եվրոպայի արժութային համակարգի (ԵԱՀ) հիմնական սկզբունքները, որը գործելու է 1999 թ. հունվարի 1-ից. Արժութային միություն [illegible]

[illegible]

ՖԼՈՐԵՆՑԻԱ

Եվրոպայի նոր արժութային համակարգը եւ միությունը 1999-ի հունվարից

[illegible]

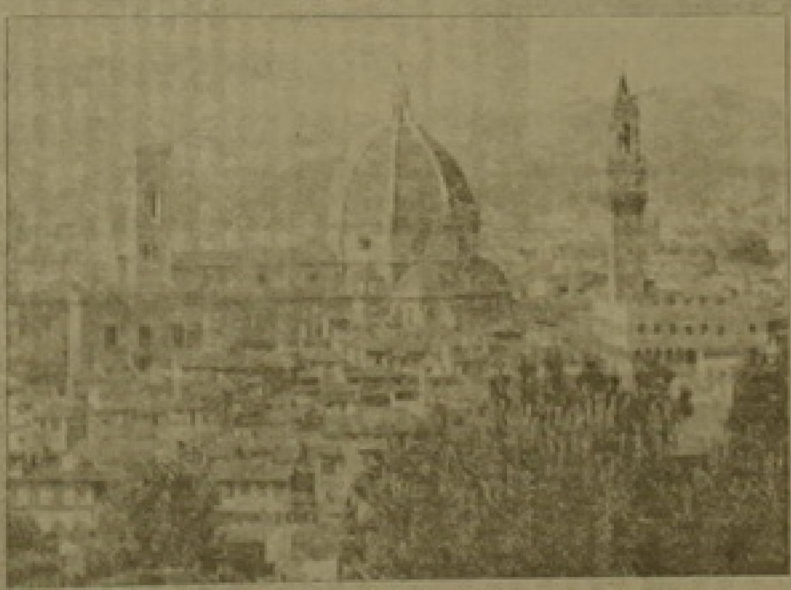

[illegible]

«ՖԻՆԱՆՍԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Անգլիան եւ ԱՄՆ-ը ստեղծում են ավիաընկերությունների խոշորագույն դաշինք

«Բրիթիշ էյրուեյզը» եւ «Ամերիկն էյրլայնզը» [illegible] 1997 թ. [illegible] 60 եւ Լոնդոն-Նյու Յորք [illegible] 70 տոկոսը [illegible] «Բրիթիշ էյրուեյզ» 244 եւ «Ամերիկն էյրլայնզ» 238 [illegible]

[illegible]

ԼՈՆԴՈՆ

Բրիտանական կառավարությունը սկսել է ատոմային էլեկտրակայանների սեփականաշնորհում

ԼՈՆԴՈՆ, 20 ՀՈՒՆԻՍԻ, ՆՏ-ԱՖՊ: Բրիտանական կառավարությունը [illegible] 1997-ի [illegible] 34.5 տոկոսի [illegible] 100 տոկոսը: [illegible]

ՇՐՋԱՆ

Բաքվում բողոքի ակցիա ամերիկյան Փորտերի ուղղման դեմ

ԲԱՔՈՒ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հաղորդում է Բաքվում լույս տեսնող «Նեզավիսիմայա գազետա» թերթը, Ադրբեջանի մայրաքաղաքի «Ազատություն» հրապարակում բողոքի հանրահավաք է տեղի ունեցել ընդդեմ Փորտերի ուղղման, որն առաջարկել է ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը: Հանրահավաքում ելույթ ունեցողները` մամուլի աշխատողները, խստիվ քննադատել են Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականությանը եւ ԱՄՆ-ի Կոնգրեսին: «Նեզավիսիմայա գազետա» թերթը հաղորդել է, որ միջոցառման ավարտին, որը մոտ 500 մարդ էր հավաքել, համապատասխան բանաձեւ է ընդունվել:

Թբիլիսի. Աբխազների դատախազությունը Բասաեւի ձերբակալման սանկցիա է տվել

ԹԲԻԼԻՍԻ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Աբխազիայի Ինքնավար Հանրապետության (Թբիլիսիում գործող) դատախազությունը Շամիլ Բասաեւի ձերբակալման սանկցիա է տվել: Նա մեղադրվում է չեչենական ժողովուրդների համայնքների [illegible] զրոհայիններից զինված խումբ ստեղծելու մեջ, որը ակտիվ մասնակցություն է ունեցել Աբխազիայում տեղի ունեցած մարտական գործողություններին եւ խաղաղ բնակիչների դեմ գործադրված ճնշումներին: Դատախազությունը Բասաեւի որոնում է հայտարարել եւ Ռուսաստանի Դաշնության համապատասխան ծառայություններին խնդրել է դիմել նրան ձերբակալելու համար միջոցներ ձեռնարկելու անհրաժեշտության մասին:

Համաշխարհային բանկը եւ ԱՄՀ-ը նախատեսում են թեթեւացնել աղքատ երկրների պարտքը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՏ-AFP, DPA: Համաձայն Ֆրանսուրեսի ստացած փաստաթղթի, աշխարհի ամենաաղքատ պետությունների պարտքը թեթեւացնելու համար Միջազգային արժութային հիմնադրամը եւ Համաշխարհային բանկը նախապատրաստում են ծրագիր, որը կարժենա 5,6-ից մինչեւ 7,7 միլիարդ դոլար:

Լիոնում հունիսի 27-ին սկսվող առաջատար արդյունաբերական երկրների Յոթնյակի գագաթաժողովի հարցերից մեկը լինելու է պարտքի թեթեւացման ծրագիրը, որը նպատակ ունի նվազեցնելու պարտքը 8-ից մինչեւ 20 երկրներում, մեծ մասամբ աֆրիկյան:

Երկուշաբթի օրը Միջազգային արժութային հիմնադրամի գլխավոր տնօրեն Միշել Կամդեսյուն լավատեսություն է հայտնել, թե շուտով կարող է համաձայնություն ձեռք բերվել աշխարհի ամենաաղքատ երկրների մեջ, որոնցից դուրս գրեն աշխարհի ամենաաղքատ երկրների պարտքերը: Կամդեսյուն այս մասին ավելացրել է Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի հետ ունեցած բանակցություններից հետո: ՄԱՀ-ի տնօրենն ասել է, թե պարտքի դուրս գրման համաձայնությունը կարող է կայանալ Լիոնում հունիսի 27-29-ը անցկացվելիք արդյունաբերական երկրների Յոթնյակի գագաթաժողովից անմիջապես առաջ, ընթացքում կամ դրանից հետո: Կամդեսյուն մասնակցելու է Յոթնյակի հանդիպման երկրորդ օրվա նիստին, որը նվիրվելու է միջազգային տնտեսական հարցերին:

ՄԱՀ-ը ձգտում է, որ Յոթնյակի անդամները վաճառեն իրենց ոսկու պաշարների փոքրիկ բաժինը, որպեսզի բոլյ տան դուրս գրելու ամենաաղքատ երկրների պարտքերը:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսական զագամոսղներից տարեկան արտագաղթում է 35 մլն տոննա մեթան

Ռուսաստանցի հետազոտողների տվյալների համաձայն, նախկին Խորհրդային Միության գազամուղները եւ հորանցքերը նման են մաղերի: Դրանցից ամեն տարի մթնոլորտ է արտագաղթում ավելի քան 35 մլն տոննա մեթան, որ կազմում է գազի համաշխարհային արտադրության մոտ 10 տոկոսը: Անխաթերու գազի նման մեթանը եւս պատճառ է դառնում այսպես կոչված ջերմոցային էֆեկտի, որն այնման սպառնում է գիտնականներին, խաղաղական գործիչներին եւ գյուղատնտեսներին:

ԱՄՆ-ի ռազմական համակարգիչները վատ են պահպանված

ԱՄՆ-ի Հաշվառման գլխավոր վարչության զեկուցման համաձայն, ամեն տարի տեղի է ունենում ամերիկյան ռազմական համակարգիչների մեջ ներթափանցելու 250 հազար փորձ: Պենտագոնի փորձագետները, որոնք զբաղված են տեղեկացիտական համակարգերի պաշտպանության հետազոտություններով, իրենց ներքին 1992 թ. ի վեր 38 հազար անգամ փորձել են թափանցել համակարգիչներ: Փորձերի 65 տոկոսը հաջողությամբ է պսակվել: Զարմանալին չէ, որ վարչության զեկուցագրում չի նշվում այն ներթափանցումների թիվը, որոնք հաջողությամբ իրականացրել են արտաքին ուժերի կողմից:

«ԱԶԳ-ՊՐԵՍ»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

«ԽՈՒճկիր ես, ասում է պրոֆեսիոնալ, իսկ մենք դրա մասին խ մտածում ենք մեկ օր առաջ, բայց այդ հրավիրյալի դերում» հենց սկզբում բոլոր հայտնեց ՀԺՄ նախագահի տեղակալ Նաիրի Սարգսյանը: Վարազդատ Հարությունյանը հիշեցրեց, որ ինքը Մայր տաճարի ճարտարապետական հանձնաժողովի վերակերտումներին արժանացավ: «Ինչո՞ւ եղեռնի հուշարձանի մոտ», ահարկեց Ֆելիքս Առաքելյանը: Նախագծին համահեղինակ Համլետ Մարտիրոսյանը բացատրեց, որ հնագիտության մեջ կա հնէաբան մոտեցում. հուշարձանն իր տեղում կարող են վերականգնել, եթե նյութը բառացիորեն ամբողջովին պահպանված է: Իսկ Ծիծեռնակաբերդն ժողովրդով հիշեց, որ նախագծի հեղինակն իր ասածն է: «Այս տաճարը անցնողներս վիճել է, հարցնում ժամանակին 3 ոխտ հենց Զվարթնոցի քարերի վրա ենք արել», ասաց նա՝ դարձյալ հիշեցնելով, որ ժողովրդականների սան քննարկումն անբավարար է: «Հոդվածը կարդացի ու մեջս բացասական բան չարթնացավ», ուրախացավ, որ այդ ռադիո-

2 նախագիծ, հավակնոտ քննարկում ու չտրված հարցեր

Հայաստանում քրիստոնեության՝ որպես պետական կրոն ճանաչման 1700-ամյակին ընդառաջ Մշակույթի հայկական ֆոնդը երեկ ժուռնալիստի տանը ճարտարապետական 2 նախագծի քննարկում էր կազմակերպել: Առաջինը Զվարթնոցի վերականգնման նախագիծն է, որն ըստ հեղինակների՝ Համլետ Մարտիրոսյանի եւ Հովսեփ Մուրադյանի, պիտի կանգնեցվի Ծիծեռնակաբերդի բարձունքին: Այս նախագծի մասին պատմվել է «Լրագիր օր» թերթի հունիսի 4, 5, 6 համարներում եւ ըստ հեղինակների, ընթերցողների շրջանում մեծ հետաքրքրություն արթնացրել: 1700-ամյակին ընդառաջ Երեւանում Տաճար պիտի կառուցենք ի՞նչ, որտե՞ղ, ինչպե՞ս: Վերոհիշյալ 2 ճարտարապետները առաջարկում են Ծիծեռնակաբերդում, բոլոր տեղերից դիտելի է: Պետք է լինի Զվարթնոցի վերականգնված տարբերակը, որի (Տաճարի) բանալին Հովհաննես առաքյալի հայտնությունը ճիշտ մեկնելու հետեւանքով է գտնվել: Երկրորդը ներկայացվեց Սուրեն Պետրոսյանի հուշակոթողը՝ նախագծվածը նախատեսված է Հանրապետության հրապարակում Լենինի արձանի փոխարեն: Մոտ 3 ժամ ձգված քննարկումը ոչ միայն աշխույժ ընթացք ունեցավ, այլեւ կրքեր բորբոքեց: Կամ ավելի ճիշտ՝ ավագ սերնդի ճանաչված ճարտարապետների, ստեղծագործական միության ղեկավարության հենց սկզբից ընդդիմադիր կեցվածքը լրագրողներին ստիպեց մտածել, որ քննարկվելիքը միանշանակ չի կարող ընդունվել: Մշակույթի ֆոնդ-ճարտարապետների միություն-ճարտարապետներ բախումների եռանկյունին «չեզոքեց» որեւէ լրագրող: Չնայած դահլիճը լիքն էր լրագրողներով, բնականաբար հարցեր էլ կլինեին, բայց բոլորս քննարկման «արանքում» ուղղակի հետեւում էինք վիրավորված հեղինակությունների ելույթներին: Մանավանդ, որ դրանք հավակնոտ, բայց հայհոյախառն չէին:

Զվարթնոց. նախագծի հեղինակներ Համլետ Մարտիրոսյան, Հովսեփ Մուրադյան

նախագահն է, եւ որ Երեւանում կառուցվելիք տաճարի համար անցկացված մրցույթում հաղթանակը ստացել այն նախագիծը, որի վրա իր աշխատությամբ է մեկ Վազգեն Առաջինը: Ստեփան Քյուրքչյանն էլ իրենն ավելացրեց, թե ամենից բեռնան ինչ է: Երբ դասին փակցված նախագծերին մոտեցավ ճարտարապետ Հովսեփ Մուրադյանը եւ սկսեց լուսապատկերներ ցուցադրել, հավաքվածները լռեցին: «Գաղտնիքության եւ անծերի խնդիր չկա, եւ ընդունակ կլինենք, որ ճարտարապետների միությունն էլ մասնագիտական քննարկում կազմակերպի: Պարզապես ուզեցինք հասարակայնությանը տեղեկացնել», ասաց նա: Լուսապատկերին երեւացող Ծիծեռնակաբերդի աջակողմյան հարթությունն է, 100 մ խորությամբ ձոր, իսկ Զվարթնոցի վերականգնված տաճարը 55 մ բարձրությամբ: «Մենք չկառուցած եկեղեցի» Վարազդատ Հարությունյանը ընդհատեց Ստեփան Քյուրքչյանին: Պրն. Մուրադյանը ոգեւորված շարունակեց ներկայացնել նախագծի յուրահատուկ դետալ եւ բացատրել, որ դրանք գտնվել են ըստ Հովհաննեսի հայտնության. «Բազմաթիվ ադրյուրներ ենք ուսումնասիրել, բայց մեզ հաջողվեց գտնել Տաճարի վերականգնման բանալին, հանի որ չենք հավել դրան որպես զուտ ճարտարապետական հուշարձան, կատարել ենք հոգեւոր: 641 թ.-ին Ներսես Շինողի կողմից կառուցված այս տաճարն աստիճանաբար մինչեւ գմբեթի խաչ քրիստոնեության անհրաժեշտ գաղափարով է շինված, այդ պատճառով տարբեր տարիների, տարբեր վայրերում Զվարթնոցին նման տաճարներ են կառուցել, իսկ քրիստոնեության հոգեւորական տաճարին քննադատ ամենամեծ է, որ ինչով այս տաճարը վերականգնենք, որ զգախառ է մոտ 3-ից վերակառուցել: Իսկ ճարտարապետ Հովսեփ Մուրադյանի բառերով՝ հարցին մի կողմ էլ քննարկման համար բաց մնալով, որ ավելի մեծերի ու փորձառուների

է ընտրված, որովհետեւ սարը հնավայր է, ծիծեռնակը մարմնավորում է քրիստոնեական խորհրդանիշներից մեկը: Եւ ըստ Հովհան Մանդակունու պատմության, Ծիծեռնակ անունն առնչվում է Զվարթնոց անվանը: «Արդարը է: Ինչո՞ւ ժամանակակից տաճար չկառուցենք», հարցի պատասխանն անբավարար գտավ պրն Առաքելյանը: Հետո ժամանակակից-մոդայիկ ժամանակակից հասկացությունները խառնվեցին իրար: «Ինչո՞ւ ենք ժամանակակիցը մոդայիկի հետ, այլ սեռիզմության հետ կապում», վրդովվեց Երեւանում կառուցվելիք Մայր տաճարի մրցույթով ընտրված նախագծի հեղինակ պրն. Քյուրքչյանը: «Մինչեւ վերկածը չհասկանալի, տեղի խնդիր կամ այլ խնդիրներ չպիտի քննարկման նյութ դառնան: Մասնագիտական գնահատականից հետո նոր պիտի ներկայացնել հասարակությանը», ասաց ճարտարապետ Մարտին Միքայելյանը: Նաիրի Սարգսյանը մեջ բերեց գեներալ Մոնթգոմերիի դիտողությունը մաքրությունն անհրաժեշտ պահանջում Աստվածաշնչյան «Ձայներ չարդ... »

բյունք աշխատում են, ասաց Զվարթնոցի խնդրով զբաղվող Ջիրան Մարությանը: Ինչ խոսք, պետք միություններում քննել, բայց տպագրել ուսումնասիրություններ պետք են ընտրել»: Աէրոս Կարապետյանը կարծիք հայտնեց, թե ոգեւորված է նախագծով, բայց Տաճար գնալու համար Մսկուրսին պետք կազմակերպել, հետո է, «Եկեղեցու ճանապարհը պիտի լինի ուղիղ տալ, հենց ընկերոջ կողմից»: «Մարդը պիտի Տաճար գնա, եւ նրա տեղը պիտի լինի աշխարհիկ կյանքից հեռու», առարկեց Համլետ Մարտիրոսյանը: Նորից կարծիքների բախում: Ինչեւէ, առաջին նախագծի քննարկումից անցան երկրորդին: Սուրեն Պետրոսյանի նախագծած քարե հուշակոթողը հասում է հին ժայռապատկերներից վերցված նշաններով: 10 մետր բարձրություն ունի, դեպի վեր բարձրացող, ներքեւում 2 մետրանոց զույգ արծիվ հայրենիքի ազատությունը խորհրդանշող եւ կենսունակ բաժակը սուրբ ջրի դրախտում: Կողքերին քրիստոնեության հզորությունը խորհրդանշող առյուծներ, 7 խաչեր՝ արեգակնային համակարգի 7 մոլորակներ, 6 առաջյալների պատկերներ մի կողմում, 6 մյուսում, կենտրոնում համերաշխության նշանը: Երբ նախագծի հեղինակը ներկայացրեց, որ այն նախատեսված է տեղադրել Լենինի արձանի փոխարեն՝ ոգեշնչված պատվանդանի տեղում, Ֆելիքս Առաքելյանը գլխաղարձ, «Լենինյանցներին ե՞րբ ենք վերջ տալու: Քանդելով ընտրությո՞ւն ենք տալիս»: Սուրեն Պետրոսյանը հիշեցնելով առարկությունը երկրոր դարձյալ դեպքից մինչեւ, որ ապագաում մասնագիտական լուծում կա:

Ի դեպ, դրան լրագրողներն էլ են սպասում: Իսկ մասնագիտական քննարկումների արժանանալու հետ, հեղինակների հավակնությունն էլ ունենալ են, երբ մի հարց պետք ի՞նչ ես ու՞մ վերցնելով ունի ինչ գտնել մտնել:

[illegible]

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ

Հիշատակի երեկույթ-ցուցահանդես Գրողների միությունում

Արցախյան ազատամարտում եւ Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում զոհված եւ անհայտ կորած հայ գրողների, մշակույթի գործիչների հիշատակին էր նվիրված երեկ Գրողների միության դահլիճում անցկացված «Հիշատակի եւ մեծարանքի երեկույթ-ցուցահանդեսը»: «Ոսկեառուն» բանգարան-ինստիտուտի փոխտնօրեն, բանաստեղծ Սամուել Գրիգորյանը հանգամանորեն, անուն առ անուն ներկայացրեց չհայտարարված պատերազմում զոհված երիտասարդ գրողներին, բանաստեղծներին, նկարիչներին, քանդակագործներին, դերասաններին, ռեժիսորներին, երաժիշտներին՝ հիշեցնելով Սիլվա Կապուտիկյանի տողերը. «Ո՞վ մեծ մահերով հարուստ հայ ժողովուրդ»: Հանուն ժողովրդի հարատեւման իրենց կյանքը զոհաբերած մշակույթի գործիչ-ազատամարտիկների հիշատակը հավերժացնելու համար, Հայաստանի մշակույթի նախարարության, ստեղծագործական միությունների, պատերազմական գործիչների եւ երգչախմբային ընկերությունների, «Ոսկեառուն» բանգարան-ինստիտուտի նախաձեռնությամբ նախատեսվում է «Լուսամատյան» փաստավավերագրական ժողովածուի հրատարակությունը, որն, ինչպես հայտնեց պարոն Գրիգորյանը, կիրականացվի ՅՅ պաշտպանության նախարարության աջակցությամբ:

Հայոց նորօրյա ազատամարտիկներին նվիրված բանաստեղծություններ ընթերցեցին ասմունքողներ Ժասմեն Գեւորգյանը, Սվետլանա Խանումյանը, Վլադիմիր Աբաջյանը: Իսկ Գրողների միության ծեմասրահում բացված ցուցահանդեսը ներկայացնում էր նկարիչ, բանաստեղծ Հակոբ Փափազյանի, Վազգեն Գյուլազյանի աշխատանքները, զոհված բանաստեղծների գրքերի նմուշներ, նկարիչ-քանդակագործ, խեցեգործ եւ բանաստեղծ զոհված ազատամարտիկ Գեւորգ Համբարձումյանի աշխատանքերի սեվար հավաքածուն:

Լ. Պ.

Գնչուական խաղաքի խորհրդավոր շրջապտույտը

Ամերիկյան բասկետբոլում ամենահեղինակավոր՝ Ազգային մրցանակաբաշխության փակվեց Բոստոնի 95-96 թատերաշրջանը, որը ֆինանսական առումով նրա համար ռեկորդային էր: Նյու Յորքի եւ հյուրախաղերի ներկայացումների տոմսերի վաճառքից ստացված գումարը հասավ 1,24 միլիարդ դոլարի: Սակայն ամենահուզիչը գնչուական խալաթի փոխանցման խորհրդավոր ավանդույթն է: Չնայած, Բրոդվեյի յուրաքանչյուր մյուզիքլի բացման գիշերն է ենթադրում ծաղիկների հեղեղ, փուչիկներ ու հուշանվերներ... սակայն այս գիշերը, երբ ծաղիկներն ու նվերներն սկսում են հորդել հարդարանոցների առջեւ գտնվող սրահներում, ճամփա է ընկնում նաեւ ամենահին ու ամենապատվելի նվերը՝ գնչուական խալաթը:

Խալաթը ճամփորդում է մյուզիքլից մյուզիքլ: Բրոդվեյի ամեն մի ներկայացում՝ պարողների ու երգողների խմբերով, երբ բացում են իրենց գիշերային ներկայացումները, նման է գնչուների եռուզեռի: Հետո խալաթն արդեն ավարտում է իր շրջապտույտը, ներկայացումների մասնակիցները հոգնել ու շնչասպառ են այն...

Ավանդույթն սկիզբ է առել 1950-ին, երբ Բիլ Բրադլին՝ «Ջենտլմենը նախընտրում է շիկահերներին» ներկայացման երգչախմբի կատարողներից մեկը, հագուստը որպես յարամնի նվեր, ուղարկել էր իր ընկերոջը՝ Արթուր Փարթինգթոնին, որը երգում էր «Ինձ կանչեք մադամ» մյուզիքլում, հույսով, որ դա բացման գիշերը բարի բախտ կբերի նրան: Փարթինգթոնը խալաթին իր հագուստից ծաղիկ է ամրացրել եւ ուղարկել ընկերոջը, որը բացելու էր «Տղերք ու աղջիկեր» մյուզիքլը: Այդպիսով ծնվեց ավանդույթը: Այժմ խալաթը ընտրվում է երգչախմբի այն անդամին, որն ամենաշատ ներկայացումներում է հայտնվել բեմում: Նշանակություն չունի նրա ելույթի տեւողությունը: Եվ ամեն անգամ խալաթը նոր ժամանակավոր տեր է ունենում: Երբ խալաթին արժանացած երգիչը հայտարարում է հաջորդ հաղթողի անունը, այդ պահին բոլորը լուռ են: Սակայն հայտարարությունից հետո, բենը, ինչպես Միսս Ամերիկայի անունը հայտնելիս, միանգամից թնդում է ուրախության ծափերով ու բացականչություններով... Ծափահարությունների ներքո նոր տերը հագնում է այն, եւեւ շրջան կատարում, որպեսզի ամեն ոք կարողանա ծեռ տալ գնչուական խալաթին: Այն կրողը, որպես ծեսի բաղկացուցիչ տարր, պետք է անցնի նաեւ բոլոր հարդարանոցներով...

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,
«Ազատություն»

Ֆրանսիայում կալանավորվել է «Արեւի տաճար» աղանդի առաջնորդը

Շվեյցարացի կոմպոզիտոր եւ դիրիժոր Միշել Տաբաշնիկը կալանավորվել է Ֆրանսիայում այն բանից հետո, երբ հաստատվել են նրա՝ «Արեւի տաճար» աղանդի ղեկավարներից մեկը լինելու կասկածները: Այս աղանդը երկու անգամ կազմակերպել է իր անդամների զանգվածային ինքնասպանություններ: Առաջինը տեղի էր ունեցել 1994թ. հոկտեմբերին, երբ շվեյցարական երկու գյուղակներում ինքնակիզմամբ զոհվել էին 53 աղանդավորներ՝ իրենց ուսուցիչ Լյուկ Ժուրեի գլխավորությամբ: Զոհերի մեջ էր նաեւ Տաբաշնիկի առաջին կինը՝ Քրիստինան: Արդեն այն ժամանակ ոստիկանները կասկածել էին, որ Տաբաշնիկը կապեր ունի աղանդի հետ: Այս տարվա ծնունդը ֆրանսիական Ալպերում, անտառային մի կածանում ծիսական ամենասպանություն գործեցին եւս 16 անձինք, այդ թվում՝ երեխաներ: Զոհերից մի քանիսը գլխից գնդակահարված էին, ապա հրկիզված: Երբ այս տարվա սկզբներին շվեյցարական «Իլյուստրե» շաբաթաթերթը բացահայտեց Միշել Տաբաշնիկի ծիսական... առնչությունները աղանդի հետ: Շվեյցարացի դիրիժորի դատախազությանը ծանուցված է... «Արեւի տաճար» անունը պարունակող... «Արեւի տաճարի» պարտավորությունը...

հայտնաբերվել է մի ցանկ, որտեղ նշված է եղել նաեւ Տաբաշնիկի անունը: «Իգվեստիան» նշում է, որ 53-ամյա Տաբաշնիկը, որը ֆրանսիացի հայտնի կոմպոզիտոր Պիեռ Բուլեզի աշակերտն է, «Արեւի տաճարի» տեսաբանն է եղել: Գաղտնի ընկերության հանդիսավոր արարողությունների համար երաժշտություն է գրել... Տաբաշնիկի անունը նշանավոր եւ մինչեւ անդրշիրիմյան կյանքում աղանդավորներին առաջնորդող էր: 1980-ական թթ. կեսերին բժշկություն... Լյուկ Ժուրեի եւ «Գործողություն» ֆիրմայի տնօրեն Ժոզեֆ դի Մամբրոյի հիմնած «Արեւի տաճար» աղանդը նախատեսված է եղել ընտրյալների համար: Ըստ որում, ... աղանդի ղեկավարները ... հաղորդակցվել են ... պարզապես արտաքին ... աշխարհի ... Միշել Տաբաշնիկի անունը ... է աղանդի համախմբված բոլոր գործողությունների մեջ ... մեղադրանքով ... ինքնասպանությունների եւ հանցագործությունների ...

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԼՈՒՍԱԲԱՆՎՈՒՄ Է
ԼՈՆԴՈՆԻ ԹԻՄ ԵՎ
«ՍԱՔԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ»
ՃԱՄՓՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

ԵՎՐՈՊԱ-96

Քառորդ եզրափակիչի բոլոր մասնակիցները հայտնի են

Պայքարից դուրս մնացին նաեւ Իտալիան եւ Դանիան

Անգլիայի մարզադաշտերում ավարտվեցին Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչ փուլի խմբային մրցաշարերը։ Հայտնի դարձան քառորդ եզրափակիչի բոլոր մասնակիցները։ Անակնկալ կարելի է համարել Իտալիայի հավաքականի հաջորդ փուլ դուրս չգալը։ Ճիշտ է, Իտալիայի եւ Չեխիայի հավաքականները հավասար միավորներ էին հավաքել, սակայն միմյանց միջեւ կայացած հանդիպման առավելությամբ էր վերջինիս հաղթանակով։ Դա էլ հնարավորություն տվեց չեխ ֆուտբոլիստներին դուրս գալ երկրորդ տեղ։ Իտալացիները, հանդիպելով Գերմանիայի ուժեղ հավաքականի հետ, արդեն խաղի 9-րդ րոպեին հաշիվը բացելու եզակի հնարավորություն կորցրեցին։ Մրցավար Գեբլարդի նշանակած 11 մետրանոց հարվածը չկարողացավ իրացնել իտալացի Ջանֆրանկո Զոլան։ Մինչեւ խաղավերջ այդպես էլ գնդակը դարպասի ցանցում չհայտնվեց։ C խմբի մյուս խաղը բացառիկ լարված պայքարում ընթացավ եւ դրամատիկ ավարտ ունեցավ։ Չեխիայի հավաքականը հանդիպելով Ռուսաստանի հավաքականի հետ, առաջին խաղակեսի ավարտից հետո առջեւում էր 2-0 հաշվով։ Սակայն ռուսները, որոնք մինչ այդ էին ընկել անկախ խաղակեսներով, ոչ միայն հավասարեցրին հաշիվը, այլեւ առաջ անցան։ Թվում էր, թե երկու ծանր պարտությունից հետո ռուսները կտոնեն իրենց առաջին հաղթանակը, եւ հնարավորություն կստանան ինչ որ ձեւով, կախված Գերմանիա-Իտալիա խաղի արդյունքից, դուրս գալ հաջորդ փուլ, սակայն խաղավարտից մեկ րոպե առաջ չեխերին հաջողվեց հաշիվը հավասարեցնել։ Խաղն ավարտվեց 3-3, ու էլ հնարավորություն տվեց Չեխիայի հավաքականին, գերմանացիների հետ դուրս գալ քառորդ եզրափակիչ։ D խմբում բաղձալի ուղեգրերը ձեռք բերեցին Խորվաթիան ու Պորտուգալիան։

Ճակատագրական 11 մետրանոցը չիրացրեց Ջանֆրանկո Զոլան

C ԽՈՒՄԲ

ԻՏԱԼԻԱ-ԳԵՐՄԱՆԻԱ 0-0

19.06 Մանչեսթեր, «Օլդ Թրաֆորդ» մարզադաշտ, 53740 հանդիսական։ Մրցավար՝ Գի Գուքալս (Բելգիա)

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ-ՉԵԽԻԱ 3-3 (0-2)

19.06. Լիվերպուլ, «Անֆիլդ» մարզադաշտ, 21128 հանդիսական։ Մրցավար՝ Անդերս Ֆրիսկ (Շվեդիա)

0-1՝ Յան Սուխոպարեկ (5), 0-2՝ Պավել Կուկա (18), 1-2՝ Ալեքսանդր Մոստովոյ (50), 2-2՝ Օմառ Թետրաձե (54), 3-2՝ Վլադիմիր Բեսչաստնիխ (85), 3-3՝ Վլադիմիր Շմիցեր (89)։

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Գերմանիա	3	2	1	0	5-0	7
2. Չեխիա	3	1	1	1	5-6	4
3. Իտալիա	3	1	1	1	3-3	4
4. Ռուսաստան	3	0	1	2	4-8	1

D ԽՈՒՄԲ

ԹՈՒՐՔԻԱ-ԴԱՆԻԱ 0-3 (0-3)

19.06 Շեֆիլդ, «Հիլսբորո» մարզադաշտ, 28951 հանդիսական։ Մրցավար՝ Նիկոլայ Լեւնիկով (Ռուսաստան)

0-1՝ Բրայան Լաուդրուպ (50), 0-2՝ Ալան Նիլսեն (69), 0-3՝ Բրայան Լաուդրուպ (84)

ԽՈՐՎԱԹԻԱ-ՊՈՐՏՈՒԳԱԼԻԱ 0-3 (0-2)

19.06 Նոթինգհեմ, «Սիթի Գրաունդ», 20484 հանդիսական, Մրցավար՝ Բեռնդ Հեյնեմանն (Գերմանիա)

0-1՝ Լուիս Ֆիգո (4), 0-2՝ Ժոաո Պինտո 33), 0-3՝ Դոմինգոս Պաշիենսիա (84)

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Պորտուգալ.	3	2	1	0	5-1	7
2. Խորվաթիա	3	2	0	1	4-3	6
3. Դանիա	3	1	1	1	4-4	4
4. Թուրքիա	3	0	0	3	0-5	0

Քառորդ եզրափակիչում կհանդիպեն.

22.06. Լոնդոն, «Ուեմբլի» մարզադաշտ
ԱՆԳԼԻԱ-ԻՍՊԱՆԻԱ

Լիվերպուլ, «Անֆիլդ» մարզադաշտ
ՖՐԱՆՍԻԱ-ՀՈԼԱՆԴԻԱ

23.06. Մանչեսթեր, «Օլդ Թրաֆորդ» մարզադաշտ
ԳԵՐՄԱՆԻԱ-ԽՈՐՎԱԹԻԱ

Բիրմինգհեմ, «Վիլա Պարկ» մարզադաշտ
ՊՈՐՏՈՒԳԱԼԻԱ-ՉԵԽԻԱ

ԼՈՂ

Ալեքսանդր Պոպովը հաջող է սկսում մարզումները

[illegible]
Վալանս, Ֆրանսիա

100 մետր ազատ ոճով լողում մեծ լողավազանում հաղթահարելով 48" 88 վայրկյանականից, ռուսաստանցի Ալեքսանդր Պոպովը դարձավ Ատլանտայի օլիմպիադայից առաջ այս մարզաձեւում ոսկե մեդալի գլխավոր հավակնորդներից մեկը։ 48" 88 արդյունքը մարզաձեւի պատմության մեջ 5-րդ լավագույն ցուցանիշն է։ Մինչ Պոպովը Մոնակոյում այս արդյունքն էր ցուցադրում, նրա առաջին ախոյանը ամերիկացի Գարի Հոլլ-կրտսերը սեփական ցուցանիշից հետ հանգիստ նստած էր, ձանձրանալով, թե մեկ օր արդեն իրենն է։

Ալեքսանդր Պոպովը 100 մետր լողում աշխարհի ներկա ռեկորդակիրն է. 1994 թ. հունիսին Մոնակոյում նա ցույց է տվել 48" 21 արդյունք։ Այնպես որ այս տարվա մայիսին Պոպովի ցույց տված արդյունքը մեծ հույսեր է ներշնչում նրա մարզչին։ Ավելին, Ալեքսանդր Պոպովն 48"88-ից լավ արդյունք չի ունեցել նույնիսկ օլիմպիական, աշխարհի կամ Եվրոպայի չեմպիոն դառնալու ժամանակ։

«Սիդնեյ էլիոտ» բերքին տված հարցազրույցում Պոպովն ասում է. «Ես մտածում էի ավելի արագ լողալ։ Բայց դա դժվար էր, քանի որ ես այս տարի իմ ընդմիջումները 3-րդ անգամն էր մեծ լողավազանում մարզին Ավստրալիայում անցկացված երկու մրցումներից հետո»։

Պոպովն ուզում էր այս օլիմպիական տարում գոնե մեկ անգամ արագ լողալ իր ուժերի դրսեւորման համար։ Անցյալ ամառ 49"10 արդյունքով 3-րդ անգամ դառնալով Եվրոպայի չեմպիոն, նա խոստովանեց, որ դա իր համար շատ մեծ արդյունք չէ։ Այդ ամենը հայտնի է միայն իրեն՝ Պոպովին։

Ալեքսանդր Պոպովի հաղթական արդյունքները.

49"02	ՕԽ	1992 թ.
49"15	ԵՍ	1993 թ.
49"12	ԱԱ	1994 թ.
49"10	ԵՍ	1995 թ.

100 մետր լողի աշխարհի 10 լավագույն արդյունքները

48"21	Պոպով (Ռուսաստան)	1994
48"42	Բիոնդի (ԱՄՆ)	1988
48"63	Բիոնդի	1988
48"74	Բիոնդի	1986
48"88	Պոպով	1996
48"93	Պոպով	1993
48"94	Բիոնդի	1986
48"95	Բիոնդի	1985
48"99	Բիոնդի	1988
49"02	Պոպով	1992
49"02	Բիոնդի	1990

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀՀ առաջնությանը մասնակցել են եւ գոլ խփել

7. «Ղարաբաղ» 29 (25)

Եդուարդ Դանիելյան 13, Իվան Գրիգորյան 9, Գրիգոր Դանիելյան 22 (1), Լեւոն Մկրտչյան 18 (3), Գրիգորի Դուլյան 17, Սերգեյ Գաբրիելյան 16, Իգոր Իվանենկով 12, Նիկոլայ Սեւումյան 8, Գարիկ Դավթյան 5, Բենիամին Բաբայան 3, Ալեքսանդր Սարգսյան 3, Կարեն Սիմոնյան 2, Գրիգորի Առաքելյան 22 (4), Սամվել Սարգսյան 22 (3), Արթուր Դանիելյան 20, Արտակ Ղազարյան 13 (1), Հակոբ Հարությունյան 13 (1), Վահրամ Լոքյան 11 (2), Արմեն Դալլաքյան 9, Սամվել Միքայելյան 2, Նիկոլայ Շահինյան 2, Արկադի Հակոբյան 21 (8), Սարգիս Աղաջանյան 1 (3), Արթուր Աղաբեկյան 4 (2), Մհեր Ավանեսյան 4 (1)։ Գլխավոր մարզիչ՝ Ալբերտ Գաբրիելյան (Գագիկ Ծատուրյան)։

8. «Լոռի» 42 (23)

Ալբերտ Սուքիասյան 14, Գարեգին Նազարյան 6, Վաղինակ Շահնազարյան 5, Հովհաննես Անտոնյան 20, Ռոբերտ Թադեւոսյան 20, Արմեն Առաքելյան 18 (1), Արթուր Արշակյան 17, Մհեր Գասպարյան 16 (1), Կարեն Բաղդասարյան 12, Արա Մուրադյան 8 (1), Սամվել Բաբայան 1, Գագիկ Սիմոնյան 20 (6), Արմեն Գուլակյան 20 (4), Արթուր Ոսկանյան 19, Զոհրաբ Նիկողոսյան 16 (2), Արայիկ Սարկիսյան 10, Արամ Սարգսյան 22 (6), Արմեն Սախալյան 17 (4), Կարեն Միքայելյան 11 (5), Գարիկ Մանուկյան 10 (4), Աշոտ Ավետիսյան 8 (5), Անդրանիկ Հովսեփյան 8 (3), Արայիկ Ոսկանյան 2։ Գլխավոր մարզիչ՝ Վարուժան Սուքիասյան (Լեւոն Հակոբյան)։

9. ՀՄՄ 30 (28)

Տիգրան Ասլանյան 13, Արտակ Ղազարյան 10, Արմեն Պետրոսյան 21 (4), Վահագն Սարգսյան 15, Ռոբերտ Վարդանյան 12 (1), Ղազիր Դավթյան 12, Աշոտ Ավետիսյան 11, Գագիկ Սուքիասյան 9, Արկադի Դավոյան 9, Արամի Տոնոյան 6, Հայկ Բաբայան 2, Գրիշա Ավետիսյան 1, Սարգիս Նազարյան 21 (3), Արման Աբրահամյան 20 (5), Գրիգոր Մկրտչյան 15 (4), Ռոման Սիմոնյան 11 (1), Կարեն Դոխոյան 11, Արմեն Հովսեփյան 11, Տիգրան Հովհաննիսյան 6, Թովմաս Թովմասյան 5, Աղիբեկ Վարդանյան 2, Մարտին Սարգսյան 21 (5), Սողոմոն Սարգսյան 16 (5), Էդիկ Սեդրակյան 9 (2), Վահան Մարտիրոսյան 5, Արմեն Հովակիմյան 4, Կարեն Մանասերյան 3, Արմեն Դավթյան 2։ Գլխավոր մարզիչ՝ Եդուարդ Մարգարով։

10. «Զանգեզուր» 26 (27)

Վաղինակ Շահնազարյան 10, Արմեն Միրզոյան 8, Արմենակ Ստեփանյան 4, Վիտալի Պետրոսյան 4, Արմեն Եղիազարյան 22 (2), Արմեն Մարտիրոսյան 22, Արմեն Ղազարյան 21, Արտակ Ավանեսյան 19, Արթուր Ղազարյան 4, Արթուր Բեգլարյան 3, Վրեժ Դավթյան 1, Արթուր Ասլանյան 22 (1), Զոհրաբ Իլյասյան 22, Արթուր Ստեփանյան 18, Արայիկ Մարկոսյան 11 (6), Արամ Դավթյան 11, Արթուր Գրիգորյան 8 (1), Ալեքսանդր Առուստամյան 4, Կարեն Վիրաբյան 4, Մուրադ Սեդրակյան 3 (1), Սամվել Մկրտչյան 3, Ալբերտ Սարգսյան 2, Արթուր Մանուչարյան 21 (13), Ջանիբեկ Շարոյան 10 (1), Անդրանիկ Հովսեփյան 9 (1), Վիտալի Մինասյան 9, Հայկ Դավթյան 3։ Գլխավոր մարզիչ՝ Սերժան Պետրոսյան։

11. «Արարատ» 35 (23)

Վարդան Գրիգորյան 13, Մուշեղ Սարոյան 8, Սարգիս Հարոյան 1, Վարդան Մկրտչյան 22 (1), Քերոբ Մուրադյան 19 (2), Գեւորգ Թումանյան 17, Գեւորգ Մկրտչյան 14 (1), Արտակ Հարությունյան 11 (2), Կարեն Ալեքսանյան 9, Գրիգոր Կարապետյան 7, Գեւորգ Ալեքսանյան 22 (5), Գուրգեն Մաթեւոսյան 22 (1), Հարություն Բիձյան 21, Վարդան Բիչախչյան 20 (4), Արթուր Զոլոյան 11 (4), Վաչիկ Մնացականյան 7, Արշակ Բաբայան 19 (1), Արայիկ Ադամյան 11 (13), Արթուր Արոյան 8, Սամվել Սոյան 6, Արտակ Գրիգորյան 6, Վարդան Ավետիսյան 1 (1), Անդրանիկ Գրիգորյան 1։ Գլխավոր մարզիչ՝ Հակոբ Ալեքսանյան։

12. «Ագրոսալարի» 19 (25)

Կարեն Ավետյան 19, Գրիգոր Գիլյան 3, Արթուր Անտոնյան 2, Սերժան Դոլիխանյան 1, Սամվել Սեւումյան 22 (3), Սերգեյ Բուլղադարյան 20, Վանիկ Հանքոյան 20, Ալեքսանդր Ղազարյան 13, Արմեն Երիցյան 6, Ռոբերտ Հովհաննիսյան 6, Եղիշե Հարությունյան 5, Արտակ Վերանյան 3, Մարինան Պետրոսյան 2, Արտավազդ Խաչատրյան 22, Գուրգեն Հարությունյան 21 (4), Հայկ Խաչիկյան 19 (1), Արտյոմ Վարդանյան 14, Արայիկ Սահակյան 12, Արթուր Ալեքսյան 3, Էդիկ Եղոյան 3, Մհեր Քարինյան 3, Արմեն Խաչիկյան 22 (3), Կարեն Արոյան 17 (1), Հրանտ Սարգսյան 11 (4), Ռոբերտ Քոչարյան 5 (3)։ Գլխավոր մարզիչ՝ Վրեժ Արոյան։

Պատրաստեց
Գագիկ Եղիազարյանը։

Պատանի շախմատիստը ուժերն է չափում մեծահասակների հետ

ԴՆԵՊՐՈՊԵՏՐՈՎՍԿ, 20 ՀՈՒՆԻՍԻ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ծնվել է Թբիլիսիում, մեծացել Երեւանում, այժմ բնակվում է Դնեպրոպետրովսկում. 16-ամյա շախմատիստ Գեորգի Արզումանյանն է, որն այս օրերին Ցալքայում հաջողությամբ մասնակցում է Ուկրաինայի առաջնության՝ տղամարդկանց խմբում։ Գեորգի Արզումանյանը՝ Հայաստանի 12 տարեկան պատանիների մեջ նախկին չեմպիոնը, տեղափոխվելով Դնեպրոպետրովսկ, մի շարք առաջնությունների է մասնակցել, հանդես եկել միջազգային մրցումներում, առաջին տեղը գրավել խաղերի առաջնությունում։ Մասնագետները նշել են, որ, ի դեմս Գ. Արզումանյանի, Դնեպրոպետրովսկը նոր տաղանդ ունի։ Մնում է ավելացնել, որ բոլոր մրցումներում նա հանդես է գալիս Հայաստանի դրոշի ներքո։

Բրիս Մաժինացյանը խոստումնալի ձյուդոիստ է

Մեր նախապատվությունների մեջ չէր տեսնում ձյուդո մարզաձեւում։ Նա կատարելագործում է համապատասխան կրթությունը համատեղել բարձր մակարդակի մրցումների հետ։ Ֆրանսիացի Բրիս Մաժինացյանը 20 տարեկան է։ Ձյուդո մարզաձեւում զբաղվում է 7 տարեկանից, բայց մարզական կարիերան սկսել է 15 տարեկանից (1991 թ.), երբ մեդալ ստացավ Ֆրանսիայի թիմային առաջնությունում։ Նույն թվականին նա երկրի հարավային մարզում Պրովանսում փոխչեմպիոն դարձավ մինչեւ 65 կգ քաշային կարգում եւ հաղթող դարձավ Հռոդ խաղերում։ 1995 թ. նոյեմբերին բավական հաջող հանդես եկավ միջազգային մրցաշարում, իսկ դեկտեմբերին Պրովանսի թիմի կազմում մասնակցեց Եվրոպայի ակումբային մրցումներին, հասնելով եզրափակիչ։ 1996 թ. մարտին անցկացված Ֆրանսիայի անհատական առաջնությունում 2-րդ դասի սեւ գոտի կրող մարզիկը իր քաշային կարգում գրավեց երկրորդ տեղը մեծահասակների այս տարվա հանրապետական առաջնությունում։ Նա Պրովանսի դասավորեցների այս տարվա չեմպիոնն է։ Հաջողություններ մաղթենք նրան։

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ **օրվա հեռնարդ**

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Գեներալ Լեբեդը հեռացնում է Ելցինի մերձավորներին

Ռուսաստանն ապագա՞ն իր երազած «ուժեղ ձեռքը»

[illegible]

«Հայխնայբանկում» «զաղտնի» ավանդնե՞ր

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հայխնայբանկի» կողմից մասնագիտ ծառայությունների ... [illegible] ... 10 հազար դրամ:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Սեփական տուն 1000 քմ հողամասով, ... [illegible]

Գինը՝ պայմանագրային:

Հեռախոսներ 27-18-75 տուն, 58-27-24 աշխ. (9.00-20.00)

ԱՄՆ

Կվերընտրվի՞ արդյոք Բուտրոս Բուտրոս-Ղալին

[illegible]

Ա. Գ.

ԵՐՎԱՆԴ ԵՐԶՆԿՅԱՆԸ, ԿԱՐԵՆ ՋԱՆԻԲԵԿՅԱՆԸ հրավիրում են

ՌԵԳԹԱՅՄ

Այսինքն – երաժշտություն
Բիգ-Բենդ, Սիմֆո-ջազ
Այսինքն – շոումեն
ԱՁԱՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ՌԵԳԹԱՅՄ

Այսինքն – հումոր եւ ծիծաղ
ՌԱՖԱՅԵԼ ՔՈԹԱՆՋՅԱՆ,
ԼԱԼԱ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ,
ԱՐԱՄ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ
Այսինքն – խաղեր.

ՌԵԳԹԱՅՄ

մրցույթներ եւ բար-սրճարան
Այսինքն – լիակատար հանգիստ ու բավականություն

Ամեն երեքշաբթի
Սանիտայավալի թատրոնում
Ամեն երեքշաբթի ժամը 21-ին

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իր տիեզերական էներգիայով բուժումներ է սկսել ժողովրդական բժշկուհի

ՇՈՂԻԿ ԱՍԱՏՐՅԱՆԸ,

որը բազմաթիվ հիվանդների կյանք է վերադարձրել, բուժելով ամենաբարդագույն հիվանդություններ:

Կարճատեսություն, սուր գլխացավեր, նյարդային համակարգի հետ կապված բազմատեսակ հիվանդություններ, արյան բարձր ճնշում, բազմատեսակ սրտային խոցեր, ստամոքսաղիքային տրակտի, երիկամային քարերի հիվանդություններ:

Երեւան-Արարատյան 1-ին զանգված, Շահումյան 1 փ., ս. 10, հեռ. 77-58-62

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վանաձոր քաղաքի «Ավտոմատիկա» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետոմսերի սեփականատերերին

«ԿՈՆՎԵՐՍ» փայատիրական բանկը բարձր գներով գնում է «ԱՎՏՈՄԱՏԻԿԱ» ԲԲԸ բաժնետոմսերը:

ՄԻ ԿՈՐՑՐԵՔ ՁԵՐ ԸՆՁԵՌՎԱԾ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դիմել՝ Երեւան, Կոմիտասի փող. 49, «Կոնվերս» փայատիրական բանկ. Հեռ. 235 301, 271 610

ԱԿՆ

տուրիստական ֆիրման

հրավիրում է ուղեւորության կենտրոնական Եվրոպա, ուղիղ չվերթով:

1. ՊՐԱՀԱ — հուլիսի 15-ից 19-ը
2. ՎԻԵՆՆԱ — հուլիսի 15-ից 19-ը

Ապահովվում են վիզաները եւ սպասարկումը:
Տեղեկությունների համար զանգահարել 53-15-00

«SHARM»-ը ներկայացնում է հունիսի 21-ին եւ 22-ին

Առաջին անգամ Երեւանում
Մարզահամերգային համալիրի համերգային դահլիճում

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՊՐԵՍՆՅԱԿՈՎԻՆ

իր շոու ծրագրով

Տոմսերը վաճառվում են ՄՀՀ ի. օպերայի եւ ֆիլհարմոնիայի տոմսարկղերում: Հեռ. 56-55-57

AX ԱՅԱՔՍ

ֆիրմա

ՀՈՒՆԻՍԻ 22-ից առաջարկում է տուրիստական ուղեւորություններ եւ հաճելի ծովափնյա հանգիստ

ԼԻՄԱՍՈԼՈՒՄ (ԿԻՊՐՈՍ)

Ուղեւորության տեւողությունը 14 օր
Բարձրակարգ հյուրանոցներ
բոլոր հարմարություններով
Հրաշալի Միջերկրական ծովափ
Հաճելի ժամանց բոլոր տարիքների համար
Էքսկուրսիաներ Կիպրոսի գեղատեսիլ վայրերով

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43Ա, ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-45

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, ... Տպաքանակ 4000. Ստորագրված է տպագրության 20.06.1996. Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@